

HARDE FAKTA
FRA
OSLO BYSTYRE 1980-1983

HVITBOK TIL KOMMUNEVALGKAMPEN 1983

UTGITT AV RØD VALGALLIANSE I OSLO

TOM SIDE

INNHOOLDSLISTE:

	Side
KAP. 1. INNLEDNING	1
KAP. 2. HVA STÅR RV FOR I BYSTYRET	2
KAP. 3. "DET VIKTIGSTE ER Å BLI KVITT HØYRE-STYRET". ARGUMENTER FOR DE SOM TENKER Å STEMME PÅ DNA	2
3.1 Høyres linje for Oslo-økonomien ble utforma av DNA	2
3.2 DNA - et splitt-og-hersk-parti.	3
3.3 DNA - pampevelde og kammaraderi.	4
3.4 Et parti som lover mye og glemmer raskt.	6
3.5 En prosovjetisk ordfører i Oslo?	6
3.6 DNA og avgiftspolitikken i Oslo	7
3.7 Angrep på sykehjemsbemanning i 1982	8
3.8 Et parti som setter Oslo opp mot nabokommunene	8
3.9 Hva vil bli annerledes med DNA-ordfører?	8
KAP. 4. SOSIALISTISK VENSTREPARTI I OSLO BYSTYRE	8
4.1 Systemets "lojale opposisjon"	9
4.2 Mere skatt for arbeidsfolk er bra	9
4.3 For byregjering - "mot kapitalmakten"	9
4.4 Mot asfalt og tekniske etater	11
4.5 Det er apolitisk å stille krav til staten	11
4.6 Et uansvarlig vingleparti	11
4.7 SV og sivil beredskap	13
4.8 SV og Sovjet	13
4.9 I sosialdemokratiets utkant må systemet forsvares	13
4.10 Flerfamiliehus mot eneboliger	15
KAP. 5. FREMSKRITTPARTIET: PARTIET SOM KOMMER NESTEN ALLE?	16
KAP. 6. VENSTRE - DET RARE, "GRØNNE" PARTIET	17
KAP. 7. HAR RV's REPRESENTANT NOEN INNFLYTELSE?	18
7.1 RV samarbeider med arbeidsfolk	18
7.2 RV undersøker sakene sjøl	21
7.3 RV informerer velgerne	23
KAP. 8. HVORDAN GIKK DET MED ARBEIDERKLASSENS KRAV (HISTORIA OM DA BYSTYRET PLANLA VALGKAMPÅRET 1983)	23
8.1 Opprettholde kommunale arbeidsplasser	24
8.2 Hold tilbake skattefordelingsmidlene	24
8.3 Bruk kommunens "sparepenger"	24
8.4 Pampelønner og minstepensjon	25
8.5 5 tilfluktsrom i 1983?	25
8.6 Vedlikehold av kommunale bygg?	25
8.7 Utbedring på gårdeiers regning	26
8.8 Kollektivtrafikk og trafikksanering	26

8.8	Kollektivtrafikk og trafikksanering	26
8.9	Grunnskolen - elevene må betale statens nedskjæringer	26
8.10	Siste spiker i lekesentrenes likkiste	27
8.11	Bedre voksenopplæring for innvandrekvinner?	27
8.12	La kirka klare seg sjøl	27
8.13	Teaterbevilgninger - enda en gang	27
8.14	Magre tider for kunstnere	28
8.15	Arbeidsmiljø for kommuneansatte	28
8.16	Taushetsplikt og leie av arbeidskraft	29
8.17	Nye stillinger til sosialkontorene	29
8.18	Sosialhjelp	29
8.19	Barnevern hele året?	29
8.20	Lønnstillegg ved hjelp av nedskjæringer?	30
8.21	Barnehager	30
8.22	Sykehjem - både bolig og arbeidsplass	30
8.23	Trygdeboliger	31
8.24	Fritidstiltak for ungdom	31
8.25	Sykehusavdelinger skal stenges - i stillhet	31
8.26	Egenandeler ved prevensjonsveiledning	31
8.27	Lønnsbudsjetter ved sykehusene	31
8.28	Kjøkken på Ullevål	32
8.29	Tommelen ned for psykiatrisk ettervern	32
8.30	Oslo-folk ut av statlige sykehus	32
8.31	Omsorg for psykisk utviklingshemmede	32
8.32	Hva med arbeidsplassene i tekniske etater?	33
KAP. 9.	HVORFOR TRENGER RV FLERE Plasser I BYSTYRET?	33
KAP. 10.	RV - DE ENESTE SOM TØR Å "BRYTE SPILLETS REGLER"	33
KAP. 11.	DE SOM LEVER FETT PÅ SKATTEPENGENE	34

AV ANNET LESESTOFF ANBEFALER VI:

Oslo 1982 - håndbok i kampen mot nedskjæringer. 58 sider. Utgitt av Oslo RV. Kr. 20.
Redigert av Erling Folkvord

Norsk boligpolitikk fra sosial profil til fritt marked. 83 sider. Utgitt av Oslo AKP(m-l).
kr. 25.- Redigert av Johan-Ditlef Martens

Oslo 1983 - harde fakta om Høyres hovedstad. 90 sider. Utgitt av Oslo RV. kr. 30.-
Redigert av Erling Folkvord.

Alt kan bestilles fra Oslo Rv's kontor i Bernt Ankersgt. 6 B. Tlf. 41 40 32. Postadresse:
Boks 211, Sentrum, Oslo 1.

KAP. 1. INNLEDNING

I valgkampen stilles det mange spørsmål om hva partiene virkelig gjør. Politikere flest svarer som regel med opplysninger om hva de mener, hva de synes, hva de er aller mest opptatt av, osv.

Slike svar er ikke til å bli klok av.

RV i Oslo er inne i en valgkamp der målet er å erobre to plasser i bystyret mot en idag. Fra 1. januar 1984 skal de som slåss mot nedskjæringer og for arbeidsfolks rettferdige krav ha "to sikre" i bystyret, før kampen mot de øvrige politikernes splitt-og-hersk-taktikk starter.

Denne hvitboka har vi laga for at du og andre interesserte skal få svar på hva partiene virkelig har gjort i bystyret. Handlingene deres, hva de stemte for og mot, betyr mye mer enn hva de sier at de mener. Folk som er i tvil om hva de skal stemme, er trolig enig i å vurdere partiene ut fra praksisen deres.

Vi håper at denne Hvitboka skal gi svar på en del av spørsmåla som stilles. Vi har laga et eget kapitel for å ta opp innvendingene til de som er mot Høyre-styret, men som mener det lureste er å stemme på DNA. På samme måte finner du egne kapitler om SV og Venstre, samt et ite kapittel om Fremskrittspartiet.

Oslo, juni 1983

RVs valgkamputvalg i Oslo

KAP. 2. HVA STÅR RV FOR I BYSTYRET?

"For meg er dette et klassespørsmål, herr ordfører". Hvis du har hørt den setningen fra bystyrets talerstol, da har du med 100 prosent sikkerhet hørt et av Ellen Pedersens innlegg: For det er ingen andre av bystyrets medlemmer som åpent stiller spørsmålet om hvilken klasse som tjener på det ene og det andre politiske standpunktet.

Men det er mange saker som skiller RV fra de andre:

- RV er det partiet som klarest har vært de kommuneansattes talerør mot kommunen som arbeidsgiver.
- Ellen Pedersen har gjennom åtte år utmerka seg som det bystyremedlemmet som oftest reiser saker som foreninger eller grupper har bedt om å få hjelp med.
- RV har ført an når det gjelder å reise økonomiske og politiske krav mot statens nedskjæringspolitikk.
- RV er et klart anti-imperialistisk parti. RV bekjemper unnfallenhet både overfor Sovjet og USA.
- RV er det eneste revolusjonære partiet. Det eneste partiet som sier rett ut at Oslo aldri kan bli arbeiderstyrt før den norske arbeiderklassen har tatt statsmakta gjennom en sosialistisk revolusjon. Derfor er vi i dag opptatt av å forsvare vanlige folk mot overgrep fra stat og kommune, mens de andre partiene er mest opptatt av å flikke på og "forbedre" det kommunale styringssystemet.

KAP. 3. "DET VIKTIGSTE ER Å BLI KVITT HØYRE-STYRET"

Denne innvendinga vil vi møte i valgkampen. For noen vil den være et argument for å stemme DNA. Vi har derfor samla noen eksempler som er typisk for hva DNA virkelig står for i Oslo-politikken.

RV vil faktisk være det eneste alternativet for de som vil stemme mot Høyres politikk og samtidig unngå å stemme for en annen type høyrepolitikk.

Til de som er opptatt av å hindre at Nordengen blir Ordfører igjen, bør vi forklare at RV i likhet med DNA ikke vil stemme for Nordengen som Ordfører. Dessuten vil vi, til forskjell fra DNA bruke hele valgperioden til å slåss mot alle former for høyrepolitikk og mot alle kommunens angrep på arbeidsfolk.

Vi bør spørre: Hva er best for arbeidsfolk i Oslo? Å øke AP-gruppa i bystyret fra 30 til 31, eller å øke RV-gruppa fra 1 til 2. Hvilken forandring vil merkes best? Hvilken forandring vil du bidra til med din stemme? Er det ikke best å ha en til som arbeider på samme måte som RVs Ellen Pedersen?

3.1. Høyres linje for Oslo-økonomien ble utforma av DNA.

Regjeringsvedtak.

Statens linje for Oslo kommunes økonomi er slått fast i et regjeringsvedtak om Oslo Kommuneplan 1980-90. (Kgl. resolusjon av 4.9.81). Dette er et av de siste vedtaka fra regjeringa Harlem-Brundtland, og Høyre-regjeringa har ikke funnet noen grunn til å endre det, ganske enkelt fordi det er en plan for utarming av Oslos kommuneøkonomi som DNA og Høyre er enige om. Hovedpoenget i vedtaket er at sjøl om Oslo kanskje må få noe mer fra

staten på ett område, så skal dette oppveies ved at Oslo får mindre på andre områder. (Kilde: s. 26-27 i stensilert utgave av Kgl.res. av 4.9.81). Det sies rett ut at det ikke er aktuelt "med en samlet justering som gjør at Oslo kommer gunstigere ut i sitt finansielle mellomværende med staten".

Stortingsvedtak

Denne grunnleggende enigheta ble stadfesta i Stortinget i juni 1982 da spørsmålet om skattefordelingsmidler til kommunene i 1983 ble behandla. Regjeringa Willoch la fram et opplegg for at samla skattefordelingstilskudd for hele landet skulle øke bare med 1,8 % (altså langt, langt mindre enn prisstigninga). Dette stemte DNA for.

Og i bystyret

Dette gjør at begge de to store partiene i bystyret er bundet opp til å avvise RVs linje for å slåss mot statens sparedirektiver. Og de er stadig nødt til å gå inn for nedleggelse, avgiftsøkninger og bemanningsreduksjoner.

DNAs gruppefører Odd Wivegh har sjøl gitt den beste oppsummeringa på hva som er felles og hva som er ulikt når det gjelder å spare:

"Vårt parti kommer selvfølgelig til å støtte de aller fleste forslag om effektivisering som kommer på bordet, men på helt andre premisser enn Høyre." (Bystyredebatt 10.12.81).

For de som blir "effektivisert" vekk fra jobben og ut i arbeidsløshet, har de ulike premissene mindre betydning.

3.2. DNA - et splitt-og-hersk-parti.

DNA sier de er for å jevne ut levekårsforskjeller. I praksis ender de opp med å sette ulike grupper opp mot hverandre. Et par eksempler:

Lekesenter

Nedleggninga av lekesentrene var et av de hardeste angrepa på forebyggende barne- og ungdomsarbeid i Oslo. I utgangspunktet var dette ikke en Høyre-idé. Nedleggingsforslaget ble første gang lansert som et berkeforslag i Sosialutvalgets møte 6. november 1979. Forslagsstillere var DNAs Jan Haldorsen, som senere er blitt direktør ved Yrkeskolenes Hybelhus, og Martin Mæland som siden den gang er blitt underdirektør i OBOS. De argumenterte faktisk overfor de ansatte med at deres nedleggingsforslag var lurt, for ellers kom Høyre til å finne på noe som var enda verre. Høyre sørga sjølsagt for å følge opp DNAs forslag. Og siden den gang er nesten alle de 18 lekesentrene for unger i alderen 6-13 år blitt nedtrappa og nedlagt ett for ett.

Fossumberget skole

Den økonomiske bakgrunnen for skolebruksplanene i østlige bydeler, er at statstilskuddet til Osloskolen er under lovens minimumssats, og at skoler derfor må legges ned for å minske utgiftene. Selvsagt har både DNA og Høyre stemt mot RVs forslag om å kreve økt statstilskudd.

DNAs egen vri på saken ble best demonstrert på Stovner og Vestli. Skolesjefens nedleggelsesforslag vakte stor harme. DNAs lokalpolitikere anført av ingen ringere enn Rune Gerhardsen, gikk så i bresjen med å foreslå at det er lurere å legge ned Fossumberget skole.

Dette ble møtt med voldsom motstand i bydelen, men DNAs rolle i lokalmiljøet var altså å splitte befolkninga.

Ei linje for splittelse

Denne borgerlige linja for å sette ulike grupper av folk opp mot hverandre vil vi møte ved de fleste kommunalpolitiske korsveier. Med sin kjennskap til fagbevegelsen og en del masseorganisasjoner er DNAs politikere faktisk spesielt flinke til å lansere slike forslag.

3.3. DNA – pampevelde og partikameraderi

I Oslo kommune er partiansettelser og kameraderi utbredt. Det er de største partiene som har hatt mest å fordele til sine. Og DNA har utmerka seg fordi de har kunnet spille på pampeposisjoner i både kommuneadministrasjon, folkevalgte organer og eget parti. I ett tilfelle har RV klart å påvise helt konkret hva dette fører til.

Aftenpostens kveldsnummer 14.6.83:

Ap. og sosialsentralen

Av Erling Folkvord og Harald Stabell, Rød Valgallianse

Enkelte av Arbeiderpartiets folk har spilt en spesiell, for ikke å si underlig, rolle i Sosialsentralsaken. Almenheten bør trekke politiske lærdommer av dette, ut over den enkelte saken. Arbeiderpartiets innflydelse og makt i deler av sosialomsorgen for bostedløse i Oslo har vært bygd på fire forhold: For det første posisjonene i folkevalgte organer, for det andre stillinger i administrasjonen, for det tredje viktige verv i fagbevegelsen og for det fjerde verv i partiets egen organisasjon. Når dette knyttes sammen, blir resultatet lett det som til vanlig kalles *partikameraderi*. Det er en særskilt og høyere form for innflydelse, som egentlig er en sammensmeltning og dermed noe annet og mer enn bare summen av det forannevnte.

Sosialsentral-saken er et lære-stykke om hvordan dette virker i praksis, når det settes i system. Historien om lokalpolitikkens som først undersø i bydelsutvalget og deretter stjal fra bostedløse sosialklienter, er efter hvert velkjent. — Men partiets og partienes rolle i saken er mindre kjent og vel så viktig.

Han var medlem i et bydelsutvalg der SV hadde formannsvervet. Da underslaget ble avslørt, var det SV som, efter lagsbehandling, gikk med på at han ikke skulle anmeldes hvis han betalte tilbake i løpet av tre uker. Dessverre misbrukte vår mann tilliten og tømte kassen helt i løpet av tidsfristen. Dermed ble det formannskapsak og anmeldelse. Mannen var også kommunalt ansatt sosialarbeider og var innblandet i økonomiske uregelmessigheter på jobben. Administrasjonssjefen hans, som ikke var partipolitisk aktiv, var derfor stemt for oppsigelse. Men såvel sosialutvalg som formannskap, begge organer med «sosialistisk fiertall», vedtok enstemmig at han skulle sikres ny kommunal jobb, denne gang på Sosialsentralen.

Det som skjedde der, var at

han iflg. Koren-rapporten raskt ble nærmere knyttet til den stedlige sjef enn noen av det øvrige personale. Denne sjefen var partifelle og hadde i mange år hatt et nøkkelverv i fagforeningen med ansvar for å innstille i alle ansettelsaker. Arbeiderpartiets uformelle effektivitet viste seg for fullt. Mens sosialsentral-systemets samvittighetsfulle kritikere hadde motbør og vanskeligheter, gjorde vår mann rask karriere. For å gjøre en lang historie kort: Det gikk ikke lang tid før den ufaglærte underslageren var forfremmet til sosialfullmektigjobb med sjekkkullmakt.

På de to neste nivåene i administrasjonen satt det folk som kunne og burde ha grepet inn. Den ene var sosialsjef Mart Moe, tidligere heltids sosialpolitiker for DNA. Den andre var sosialrådmannens kontorsjef Haakon Lanes, som også er partifelle og bl.a. har hatt det viktige verv som formann i Sosiale Etablers Partilag. Et partilag som forevrig i mange år virkelig var et sentrum for den uformelle allmakt i kommunens sosialtakter. Det som skjedde i vårt tilfelle var at kontorsjefen grep inn en gang, og det var da kommunerevisjonens direktør kom med skarp kritikk mot at underslageren hadde fått sjekkkullmakt. Kontorsjefen la denne kritikken til side, slik at den ikke ble tatt med i vurderingen da ansettelsen kort efter ble gjort fast og varig. — Det hører med til historien at denne mannen efter en tid ble tatt for nytt underslag og at han da sa opp jobben og kort tid senere begynte i en ny jobb som økonomilanssvarlig på en helseinstitusjon i Oslo. Ved ansettelsen ble det lagt vekt på hans utmerkede attest fra Sosialsentralen.

Dette eksemplet skulle gi en pekepinn om hvorfor Oslo Arbeiderparti har vist en så konsekvent frykt for offentlighet og opprydding i Sosialsentral-materialet det siste året. Partifolk i

ulke posisjoner har virkelig dratt lasset sammen mot det felles mål: Minst mulig klarhet, åpenhet og ansvarliggjøring.

I Sosialutvalgets møter i mai/juni ifjor, spilte sosialsjef Moe og partigruppen på lag, mot granskning, men de tapte. Efter på laget finansrådmann og partifelle Bernt H. Lund en innstilling som var en argumentsamling mot granskning. Og dermed bestemte Hoyres Hans Svelland og Albert Nordengen seg for å oppheve granskingsvedtaket. Vi fikk Koren-utvalget, sammensatt av de impliserte, i stedet for et partisk utvalg. Og i dette utvalget fikk DNA to plasser. Direktør Haldorsen ble med for partiet, mens tidligere formann i Sosiale Etablers Partilag, Lasse Johannesen, ble utpekt som sosialrådmannens personlige talsmann i utvalget. Og resultatet av utvalgets arbeid ble som kjent så tilslørende at formannskapet sist onsdag vedtok å opprette et nytt utvalg, upartisk denne gangen, for å gjøre jobben på nytt. I høy grad et nødvendig vedtak ikke minst fordi Koren-utvalget totalt overså den delen av Sosialsentralen som har vært underlagt forannevnte sosialsjef Lasse Johannesen. Kritikken mot hans Forpleiningsavdeling er ikke nevnt i Koren-rapporten med ett ord.

I siste formannskapsmøte presterte likevel DNAs gruppe både å gå inn for ny upartisk granskning og å protokollføre at det ikke er grunnlag for forføyninger mot sosialrådmann, sosialsjef eller andre ansvarlige i administrasjonen.

Sosialsentral-skandalene står ikke på bystyrets kart imorgen. De store partiene fant saken for varm og skandaløs til å våge en utføring i full åpenhet i bystyret. — Det denne affæren forteller om Arbeiderpartiets særskilte form for lummet partikameraderi, bør likevel bli stående som en varig lærdom.

3.4. Et parti som lover mye og glemmer fort.

I 1979 satsa Oslo DNA på at velgerne kunne lures til å stemme DNA ved hjelp av fagre ord og løfter. De regne med at folk stolte på løftene, selv om det er lite skille mellom DNAs og Høyres praksis. Og de regner nå med at løftene fra 1979 er glemt. Vi nøyer oss med ett eksempel:

16. august 1979, altså rett før valget, hadde Arbeiderbladet et kjempeoppslag:

"Wivegh lover økt byggetempo:
1500 NYE SYKEHJEMSPLASSER".

I artikkelen forklarer gruppefører Wivegh i detalj hvordan løftet om 1500 nye sykehjemsplasser i valgperioden kan gjennomføres. Og eldreomsorgens direktør sa som sant var at "hvis vi får en rask avgjørelse nå - uavhengig av valget - og maksimal støtte fra alle kommunale etater slik at tometene raskt blir klare samt de nødvendige fullmakter, tror jeg det skulle være mulig å øke tallet til 1500."

Så gikk det 4 måneder og den første styrkeprøven kom i bystyret. I bystyrets budsjettmøte 12. desember 1979 fremma Ellen Pedersen (RV) et bevilgningsforslag som var i samsvar med Wiveghs valgløfte. Både Høyre, DNA, SV m.fl. stemte i blokk mot dette, og for den helt utilstrekkelige bevilgninga som DNA og Høyre var bitt enige om i et lukka finansutvalgs-møte noen uker før. (Kilde: Budsjettet 1980, tilleggsinnstillinger, protokoll og vedtak, s. 61).

Senere har det gått slag i slag. 8. desember 1980 fremma Ellen Pedersen et nytt og helt detaljert forslag om å framskynde bygging/fullføring ved følgende sykehjem: Furuset, Lille Tøyen, Lilleberg, Paulus, Høybråten og Grünerløkka. Og resultatet ble det samme.

I lukkede møter i Finansutvalg og Formannskap hadde DNA og Høyre blitt enige om å avvise alle slike forslag. Og de fikk nok en gang følge av bl.a. SV, Venstre og Fremskrittspartiet.

Ved behandlingen av 1983-budsjettet satte DNA på en måte kronen på verket. Da presterte partiet å gå inn for en lavere samla bevilgning til eldreomsorgen enn Høyre. (Da er alle budsjettposter som gjelder eldreomsorg summert).

For DNA finnes det ikke noen vei ut av dette. De har bundet seg til å administrere kapitalismen innafør borgerskapets egne rammer, derfor er de nødt til å svikte de løftene som de sjøl lanserer i valgkampene i et forsøk på å framstille seg som bedre enn f.eks. Høyre.

3.5. En pro-sovjetisk Ordfører i Oslo?

Ikke lenge etter at det ble innført militær unntakstilstanden i Polen sendte DNA en partidelgasjon til Polen for bl.a. å ha samtaler med militærdiktatoren Jaruzelski. De oppsøkte ikke Solidaritet. Torvald Stoltenberg var LO's deltager i denne skammelige delegasjonen, og han brøt dermed parolen fra den frie faglige internasjonale (FFI). Ordfører Nordengen har markert sin unnfalighet og lefling med den mest aggressive supermakta, ved å motta en Østeuropeisk "freds"-delegasjon i Rådhuset i mai 1983.

Stoltenberg går altså enda lenger, han oppsøker Polens Sovjet-insatte hersker og bidrar dermed til å gi han internasjonal pretisje og anerkennelse.

3.6. DNA og avgiftspolitikken i Oslo

Så godt som alle de kommunale avgiftne gjelder folks daglige forbruk. Ved siste budsjettbehandling før kommunevalget prøvde DNA å markere seg som et parti som er mot slike avgiftsøkninger. Vi kan se på noen eksempler i denne bystyreperioden.

Foreldrebetaling i barnehagene

For 1980 stemte DNA for samme økning som Høyre. (6 %)

For 1981 stemte DNA for 15 % økning, mot Høyres 40 %.

For 1982 stemte DNA for 20 % økning mot Høyres 40 %.

For 1983 (valgåret) er DNA mot økning.

Strømprisene for husholdningsstrøm

For 1980 stemte DNA for økning med 1,2 øre pr. kilowatttime, samme økning som Høyre.

For 1981 stemte DNA for 15 % økning, Høyre litt mere.

For 1982 stemte DNA for 18,7 % økning, Høyre for 25 %.

Husleie i kommunale leiegårder

For åra 1980, 1981 1982 og 1983 stemte DNA for samme husleie-økning som Høyre.

Fra januar 1982 økte husleiene med 20 % og omtrent samme økning skjedde i januar 1983.

Sporveistakstene

Det store hoppet i Sporveistakstene skjedde fra januar 1982, da takstene ble økt så kraftig at det utgjorde en merinntekt på 53 millioner kr. (Enkeltbilletten kosta etter dette 7 kr.) Denne økningen var et fellesforslag fra Høyre og DNA. (Kilde: Budsjett 1982, tilleggsinnstillinger, protokoll og vedtak, s. 97).

At DNA ved siste budsjettbehandling stemte mot økningen fra 7 til 8 kr. er dermed ikke annet enn den vanlige valgkampopptrappinga som vi også ser på noen av de andre avgiftssakene.

Billigmiddagen som forsvant

Når kommunens inntekter skal økes tas absolutt ingen smålige, menneskelige hensyn. Oslo kommune har i mange år drevet middagssalg til pensjonister. På 1960-tallet ble det kalt "billigmiddag". Så seint som i 1980 kosta det kr. 5,50 pr. porsjon.

I løpet av tre år er prisen økt til 13 kr. gjennom vedtak som DNA hele tida har stemt for. Med ett eneste "pip" har DNA opponert på denne saken. Det var da DNAs pensjonistpolitiker Ragna Karlsen foreslo at prisøkningen på pensjonistmiddag fra 1.1.82 skulle sløyfes. Hun ble nok irrettesatt for det forslaget. Bystyreprotokollen viser nemlig at hele DNAs gruppe stemte for økning, sammen med Høyre, Venstre, og Kr.f.

Om vi skal oppsummere DNAs linje i avgiftsspørsmåla i denne bystyreperioden er det slik: I hovedsak har de gått inn for samme avgiftsøkninger som Høyre. På noen få markeringssaker (strøm, barnehager) har de lagt seg på litt lavere økning enn Høyre. Ved siste budsjettbehandling før kommunevalget har det blitt litt flere markeringssaker enn før.

3.7. Angrep på sykehjemsbemanning i 1982

Noen saker har et klarere klasseinnhold enn andre. Noen vedtak skiller seg særskilt ut med at de bare rammer arbeidsfolk og vanskeligstilte pensjonister. 27. januar 1982 gjorde Formannskapet et slikt vedtak.

Det ble bestemt at lønnsbudsjettene i eldreomsorgen skulle skjæres ned med 17,6 mill. kr. Følgene for pasientene og personale ble svært store. Og det ble reist en voldsom motstand som førte til at deler av vedtaket ble oppheva noen måneder seinere.

Men sjølve sparevedtaket 27.1.82 var et opplegg som DNA ga sin helhjertede støtte.

3.8. Et parti som setter Oslo opp mot nabokommunene

Under et valg møte på Ammerud våren 1983 lanserte Torvald Stoltenberg en ide om å sette opp bom på veien på Gjelleråsen. Hensikten skulle være å tvinge innbyggerne i Nittedal kommune til å betale for å "bruke" Oslo.

Situasjonen i dag er at kommunene har bruk for å stå sammen mot staten. Stoltenbergs utspill er et opplegg for splittelse her også.

(Kravet om utgiftsdeling med Bærum l,,ime for de forstadsbanene eies av Oslo, men som går gjennom både Oslo og Bærum er av en helt anna konkret type, og har sjølsagt RVs støtte.)

3.9. Hva vil bli annerledes med DNA-ordfører

For det første vil Albert Nordengen bli kommunalråd istedetfor å være ordfører, og vil flytte fra 1. etasje til 2. eller 3. etasje i Rådhuset. Videre må vi regne med at det blir slutt på billigsalget av kommunale tomter til banker og forsikringsselskaper. Eiendomsskatten vil kanskje bli økt litt raskere, men det vil trolig skje slik at det blir en generell boligbeskatning som også rammer folk som ikke eier annet en en bolig av vanlig husbankstandard. (Videre lesning: Les kapitlet "Historia om Høyrebølgen" i heftet: "Oslo 1983. Harde fakta om Høyres Hovedstad". Utgitt av Oslo RV 1982.)

KAP. 4. SOSIALISTISK VENTREPARTI I OSLO BYSTYRE

Det er store uenigheter blant SVs sympatisører og velgere. Og det er liten kunnskap om hva partiet egentlig gjør i det daglige bystyrearbeidet.

De som stemmer SV er gjerne folk som ønsker sosialisme. Den kommunalpolitiske praksisen til SV er annerledes enn mange av disse velgerne ønsker seg. Mange av dem er nok f.eks. enig i RVs standpunkt om at det er viktig å slåss mot byregjering i Oslo, ganske enkelt fordi innføring av byregjering vil gjøre det vanskeligere å vinne fram med folkelige aksjoner mot kommunens ledelse.

Vi har samla en del eksempler på hva SV står for i praksis. Vi håper dette kan skape diskusjon med mange som er på vippen mellom RV og SV. Forhåpentligvis kan vi få en debatt om hva slags kommunalpolitikere de har bruk for.

Noen av sakene har vi gjort ganske kortfatta. Viss du har bruk for det, skal vi så langt råd er, hjelpe til å finne grundigere opplysninger. Ta i så fall kontakt med Oslo RVs kontor.

4.1. Systemets "lojale opposisjon"

SV mener at kommunen er et slags lokalt, nærmest folkedemokratisk organ der folkemakta kommer til uttrykk. Partiet er helt uenig i at kommunen (med både folkevalgte og administrasjon) er ei lokal avdeling av det borgerlige statsapparatet.

Derfor er dert RV som de siste åra har gått i spissen for å avsløre en del former for kommunal korrupsjon, kameraderi og snusk. SV har langt flere posisjoner enn oss i det kommunale "apparatet" (er bl.a. med i Formannskap, Skolestyre, boligutvalg, kulturutvalg og helse- og sykehusutvalg) og ville kunne avslørt mye mer, viss de hadde ønska det. SVs holdning er at det er best å prøve å flikke på borgerskapets maktapparat innafra.

4.2. Mere skatt for arbeidsfolk er bra

I mai 1981 lanserte SVs bystyregruppe et epokegjørende forslag for å øke kommunens inntekter: "Økt kommuneskatt med 1 prosent i påvente av nytt kommunalt inntektssystem, 200 mill. kr."

Hadde dette blitt vedtatt, ville det betydd å flytte 200 mill. kr. hvert år fra lønnstakernes husholdningsbudsjetter og over til kommunekassa. (Kilde: Saksdokumentene til bystyrets møte 21.5.1981 om Justert langtidsbudsjett 1981-85, vedlegg 3).

4.3. For byregjering - "mot kapitalmakten"

Å innføre byregjering i Oslo betyr at en drøy håndfull toppolitikere får mye friere hender enn nå til å gjennomføre en folkefiendtlig nedskjæringspolitikk.

SV er imidlertid bekymra over at den politiske ledelsen har for liten handlekraft. Derfor programfesta partiet i 1979 at de ville slåss for byregjering. Dette var et ledd i partiets arbeid for å "øke de folkevalgtes makt overfor kapitalmakten og trekke innbyggerne aktivt med i det lokale styret". (Kilde: SVs 1979-program for Oslo, s. 6).

RV på sin side offentliggjorde i november 1982 de planene som ble lansert av H/DNA i kommunens forvaltningskomite:

Uttalelse fra Rød Valgallianses bystyregruppe om byregjering i Oslo:

Rød Valgallianses bystyregruppe vil gå i mot forslaget om å innføre byregjering i Oslo,

- fordi vi trolig får et dyrere og mer omfattende byråkrati,
- fordi enda flere av kommunalpolitikere får utforming av nedskjæringspolitikken som sitt eget levebrød,
- fordi hovedhensikten med det hele er å skape et mer brutalt og folkefiendtlig kommunalt maktapparat.

Vi har drøfta de forslaga som nå er til behandling i kommunens forvaltningskomite. Foreløpig er RV det eneste partiet i komiteen som avviser hele byregjeringsopplegget. Vi håper det blir flere etterhvert.

Hovedpunktene i det forslaget som ble lagt fram i forvaltningskomiteen sist mandag er:

- på toppen i hver rådmannsetat får vi en heldagspolitiker med personlig politisk sekretær i tillegg til næværende ledelse. Næværende rådmann fortsetter men med ny tittel og noe begrensa myndighet.
- blant de næværende politiske etatsutvalgene (kulturutvalg, sosialutvalg osv.) skal utvide fra 7 til 9 eller 11 medlemmer.
- det skal opprettes 27-29 nye stillinger som heltidspolitikere i tillegg til de 18 heltidsstillingene som er nå. Dermed blir det 45-47 heltidspolitikere på svært feit gasjer knytta til Oslo bystyre.
- i tillegg til den næværende administrasjonen må det opprettes et nytt sekretariat for byregjeringa. De kommunale "statsrådene" vil neppe gjøre skrivearbeidet sjøl.

Alt dette kan summeres opp i få punkter:

Det blir et dyrere og mer omfattende og tungvint byråkrati. Det blir enda verre for folk å nå fram med sine krav og ønsker. Blant bystyrets medlemmer blir det kanskje noe sånt som halvparkt som har bystyrearbeidet som sitt eneste levebrød, slik at de kan utforme alskets nedskjæringstiltak og være trygt forvissa om de blir uberørt av dem sjøl. - Og alt sammen skal betales av Oslo skattebetalere som alt i mange år har vært vant til at de får mindre og mindre ytelser igjen for den skatten de betaler. Selv om dette formelt bare er et forslag, forteller det klart hvor det bærer.

- Brutalt maktapparat -

DNA, Høyre og Krf. har nettopp blitt enige om å utsette bl.a. en del sykehusnedleggelse til over kommunevalget. Enn av byregjeringas første oppgaver blir å legge ned Kroghstøtte Røde Kors klinikk, Vor Frues Hospital og noen avdelinger på Ullevål Sykehus. Både Høyre og andre mener at byregjeringa vil ha makt og mot til å gjennomføre disse "upopulære vedtakene" som de nå i første omgang utsetter.

Det vil etterhvert bli mange slike eksempler, hvis byens topledelse får fred og ro på seg til å innforme det nye styringssystemet.

Rød Valgallianse vil bruke tid og krefter på å bekjempe denne "reformen". Det er den mest folkefiendtlige endringa i kommunens styring på mange tiår. Vi oppfordrer Oslos fagforeninger og andre organisasjoner til å sette eg inn i saken og si sin mening. Ennå er det tid til å hindre at den kommunale topledelsens visjoner blir virkelighet.

Oslo 16. november 1982
RV's bystyregruppa

To måneder senere ble byregjeringsplanen oppgitt for denne gangen.

4.4. Mot asfalt og tekniske etater

SV er bl.a. mot reasfaltering av bygatene i Oslo. I bystyrets møte 15.6.83 stemte SV mot å bevilge 5 mill. kr. som skulle øremerkes til reasfaltering av følgende gater, som er ille nedslitt: Årvollveien (Kildeveien-Dugnadsveien), Dr. Smiths vei, Langviksveien, Universitetsgata (Karl Johans gate - Pilestredet), Smålensgata (Vålerengata -Enebakkeveien) Maridalsveien (Griffenfeldtsgt. - Arendalsgt.), Steinhammerveien (nordre del av Ekebergveien), Dr. Dedichens vei, Linderudsletta, Trudvangveien, Ove Kristiansens vei, Soelvolds vei, Fagerborggt., Mogata, arealet mellom trikkeskinnene i Grefsenveien.

Årsaken til dette er en spesiell SV-ide om at Oslo folk trenger en del helse- og sosialvesen, men de trenger ikke særlig mye av tekniske etaters virksomhet. (At asfalthullene er aller farligst for syklister, tenker de visst ikke på.)

4.5. Det er apolitisk å stille krav til staten

SVs gruppeleder Per Eggum Mauseth er med i den statlige komiteen som har utredet en masse reformer i kommunenes inntekts- og styringssystemer. Mauseth synes, i likhet med partiet, at det er bra å gå over til rammefinansieringssystemer. Han uttrykker det slik:

"Overføringsordningene (fra stat til kommune etter dagens system, vår anm.) er for mye knyttet til bestemte tilskottsordninger. Dette svekker den kommunale og fylkeskommunale handlefrihet, og fører til en apolitisk situasjon lokalt der de politiske motsetningene reduseres til konflikter mellom lokalsamfunn og staten om flere penger i stedet for en seriøs prioritering av ressurser". (Kilde: Nou 15/82, s. 57). Mauseth er her helt på linje med SVs Stortingsgruppe som i juni 1979 på prinsipielt grunnlag slutta seg til rammefinansieringsordninga for helseinstitusjonene.

Oslovarianten av "seriøs prioritering" og metoden for å unngå "apolitiske" situasjoner, er at SV stemmer for å skjære ned på tekniske etater, f.eks. reasfaltering og at de stemmer mot en rekke konkrete RV-krav om å kreve økte statlige overføringer. (Se mer om dette i kap. 6.)

4.6. Et uansvarlig vingleparti

Alle vet at SV er for flere og bedre og billigere barnehager. For at slike krav skal vinne fram, trenger de bl.a. talsmenn i bystyret. Vi skal se på hvordan SVs bystyregruppe har stilt seg til barnehagesaker de siste åra.

1980-budsjettet:

SV støtta forslaget om 3 faste stillinger pr. avd., men stemte mot RVs forslag om å styrke ekstra-hjelp og vikarbudsjettet i samsvar med barnehagekontorets vurderinger. SV var mot å øke foreldrebetalinga.

1981-budsjettet:

SV stemte i formannskapet for Høyre/DNAs forslag, men støtta i bystyret RVs forslag om 3 faste stillinger pr. avd. Derimot stemte de mot RVs forslag om at de 102 4-avdelingsbarnehagene skulle få daghjelpstillinga på kjøkkenet utvida fra halvdag til heldag. (Dette var et forslag fra en av de ansattes fagforeninger.) SV stemte også mot RVs forslag om å opprettholde ekstrahjelp og overtidsbudsjettet på 1980-nivå.

En spesiell SV-særhet viste seg ved at SV stemte mot RVs forslag om at også de ikke-kommunale barnehagene skulle få 3 faste stillinger pr. avdeling.

I formannskapet fremma SV eget forslag om at "barnehageutbyggingen opprettholdes på dagens nivå", men i bystyret skifta de om og støtta RVs forslag om en utbyggingsplan som kunne gitt full behovsdekning i 1985.

SV er fortsatt mot å øke foreldrebetalinga, men de avviser RVs forslag om at "det reises krav om at staten skal overta en gradvis større andel av driftsutgiftene, slik at foreldrebetalinga kan nedtrappes".

1982-budsjettet:

Heller ikke denne gangen hadde SV egne forslag. I Formannskapet stemte de derfor for en nokså tilfeldig sammensnekra uttalelse om at det bør påplusses en del på de fleste postene i sosialektoren. Det eneste som var konkretisert var at de var for 16 mill. kr. til nybygging av barnehager.

I bystyret støtta SV denne gangen alle forslaga som RV fremma på barnehagekapitlet. Bla. stemte de derfor for 40 mill. til nybygg, istedet for 16 mill. som de var for i formannskapet. Og de stemte nå for flere av de sakene som de ett år før hadde stemt mot, f.eks. forslaget om 3 stillinger pr. avd. i privateide barnehager.

1983-budsjettet:

I formannskapet fremmer SV et forslag om at "barnehageutbyggingen må kraftig forseres, spesielt gjelder det nye bydelene. SV går i mot enhver heving av egenbetalingen i barnehagene". Og det var det.

I bystyret fremmet RV følgende forslag: "Det opprettes faste stillinger tilsvarende 3 stillinger pr. avdeling". Og SV stemmer i mot, sammen med DNA, Fremskrittspartiet m.fl.

Denne gangen støtta de RVs forslag på vedlikeholds og driftsbudsjett. Men de, logisk nok, stemte mot forslaget om at de private barnehagene også skulle ha 3 faste stillinger pr. avdeling.

Når det gjaldet nybygg stemte SV mot RVs forslag om ei byggebevilgning på 46 mill. kr. som omtrent skulle tilsvare utbyggingstempoet i 1980. I stedet støtta SV et underlig forslag fra DNA som egentlig bare gikk ut på at den delen av 82-bevilgninga som enda ikke var oppbrukt, skulle overføres til 1983.

Ellers støtta SV forslaget som RV fremma om at unger i alderen 1 1/2 - 3 år fortsatt skulle få mulighet til halvdagsplass. Og de støtta også RVs forslag om å redusere foreldrebetalinga til 1980-nivå ved hjelp av det økte statstilskuddet.

Sammenfatning: Sjøl på noe så enkelt som barnehagebudsjettene har SV altså hatt en håpløst vinglete praksis. Det "beste" de har drevet det til var budsjettbehandlninga for 1982 da de i alle fall forlot det feilaktige utbyggingsstandpunktet sitt fra formannskapet og ellers støtta alle RVs detaljerte forslag. Men behandlinga av 83-budsjettet viser at dette bare var forbigående. Det er ikke fra SV-hold gitt noen begrunnelse for de varierende standpunktene.

Andre budsjettkapitler, som fra SV-synspunkt er enda "vanskeligere" å ta standpunkt til, viser følgelig enda mer vingling.

4.7. SV og Sivilberedskap

Det er ingen tvil om at det er delte meinger blant SV-ere om denne saka. En god del støtter nok RVs syn som går ut på at satse mye på å bygge ut tilfluktsrom og andre sivilberedskapstiltak i Oslo.

Men SVs bystyregruppe har ved enhver anledning stemt mot RVs forslag om å trappe opp sivilberedskapen. De er helt konsekvente.

OG Gunnhild Emanuelsen, som er nr. 2 på SV-lista, gikk enda et steg videre på SVs valgkampåpning i Spikersuppa i juni 1983. Her argumenterte hun aktivt mot å bygge tilfluktsrom, fordi dette bare er tull.

Talen hennes vakte sterke reaksjoner blant publikum. En ting er å mene noe sånt. En annen sak er at en person med såne synspunkter blir ført opp på andreplass på lista. Men ekstra ille blir det når sjølve valgkampåpninga blir brukt til å agitere for et slikt syn.

4.8. SV og Sovjet

Da representantskapet i Oslo Samorg behandla 1. mai-paroler i 1983 var det to av representantene som stemte mot formuleringa "Sovjet ut av Afghanistan". Den ene var Gunhild Emanuelsen. Det er dermed en av de aller mest prosovjetiske i Oslo SV som nå er nominert på andreplass på lista. Dette må være et tankekors for de av partiets sympatisører som er mer og mindre enige i RVs vurdering av Sovjet.

4.9. Et parti i sosialdemokratiets utkant

SV er på de fleste måter et parti i utkanten av DNA. Dette fører jo bl.a. til at det blir særskilt nære personforbindelser mellom SV og DNA.

DNAs ledersjikt er helt og holdent sammenvevd med det øvrige kommunale ledersjiktet og noen ganger må også SV gå åpent i bresjen for å forsvare borgerskapets styringssystem mot kritikk. Bystyremøtet i april 1983 er et bra eksempel på dette.

Til dette møtet hadde RVs bystyregruppe samla en ubestridelig dokumentasjon om hvordan Sosialrådmannen og Sosialsjef Marit Moe hadde medvirka til at en straffedømt hospitseier fikk utbetalt nær to millioner kr. som betaling for ulovlig utleie av hospitsrom. Etter å ha lest RVs dokumentasjon og hørt Ellen Pedersens innlegg var det liten tvil om at de to sosialbyråkratene nokså åpent hadde sabotert Bygningskontrollens, politiets og byrettens forsøk på å stanse hospits- og gårdeier Betzy Dorthea Moscen Hansens ulovlig virksomhet.

I sitt innlegg sa Ellen Pedersen bl.a.:

"Oslo kommunes hospitstrafikk har vært en råtten geskjeft i alle år, og denne geskjeften har kommunens ledelse vært helt ute av stand til å rydde opp i. Det kom ingen opprydding etter den store Thompson-skandalen i 1973 og 1974, og sosialrådmannen optrådte ytterst beklemt og ille berørt i et TV-program. Det ble laget et rundskriv og nye folk tok over etter Thompson, som faktisk måtte søke andre jaktmarker for seg sjøl. For øvrig

skjedde ingenting. Hvert eneste år blir hundrevis av vanlige, husløse folk sendt på hospits til en gjennomsnittspris på 3 500 kr. pr. person pr. mnd. Hvis pengene var satset på det vanlige boligmarkedet, ville det vært mange som hadde fått vanlige leiligheter til lavere priser. Men nei, Oslo kommunes sosialetat har til oppgave å sikre hospitseierne levebrød. De husløses nød blir med sosialkontorenes hjelp forvanda til hospitseiernes brød. Og det er ikke bare innenfor administrasjonen, men jeg har også på følelsen at det er politikere som har et visst ansvar her. Og det er dette systemet vi slåss for å gjøre slutt på. Faktisk er det vel nokså naturlig at kommunens ledelse i et kapitalistisk samfunn er mest opptatt av å hjelpe borgere og kapitalister, slik som f.eks. Betzy Dorthea Moscen Hansen, og det skyldes ganske enkelt at både stat og kommune er oppretta for å være borgerskapets maktapparat. ...Å skifte ut en rådmann eller en sosialsjef eller for den saks skyld en toppolitiker innafor et sånt system, det ville ikke hjelpe så mye, tror vi, men av og til vil det være rett, fordi det er rett å statuere et eksempel og henge bjella på katten - vil jeg kalle det - fordi det kan tjene til skrekk og advarsel for andre og til å sette en stopper for systemet. ...Jeg har inntrykk av at Oslo kommune dekker over sannheten i stedet for å prøve å få den fram. I Rød Valgallianse skal vi slåss for at sånn opptreden fra det kommunale toppbyråkratiet og også politikerne forøvrig får følger. Vi er her for å slåss for arbeidsfolks rettigheter, også de med lavere rang, og vi kommer derfor til å forfølge denne saka og andre saker innenfor hospitstrafikken. ...Hvilke følger dette vil få underveis for noen toppbyråkrater, er egentlig underordna for oss, hovedsaken er at husløse Oslo-folk ikke skal tvinges til å bo i slike rotteteir som noen av de verste hospitsa er idag."

Det er mye fint folk som er innblanda i denne saka. Og det er mange slags bånd mellom det kommunale, det statlige og det private borgerskapet. I forbindelse med omtalen av dette sa Ellen Pedersen bl.a.:

"Jeg vil gjerne slå fast at jeg ikke betrakter dette som et spørsmål om sosialsjef Moes og Sosialrådmann Stray Ryssdals personlige hederlighet eller uhederlighet. De er faktisk ikke det denne saka dreier seg om. Denne saka viser i sin ytterste konsekvens hvordan det kommunale maktapparatet behandler husløse arbeidsfolk og ungdom og pensjonister, og hvordan det samme maktapparatet behandler en rik hvitsnippforbryter -som jeg vil kalle det. Men det setter en viss spiss på saken at det faktisk er kona til høyesterettsjustitiarius som har hjulpet hvitsnippforbryterne i Ottar Birtings gt., men forøvrig er personene lite interessante..."

Dette ble for mye for Per Eggum Mauseth. Da Ellens innlegg var slutt sprang han om kapp med ytre Høyres Anders Melteig til talerstolen for å få innlegg "til forretningsorden".

Og sosialisten og Arbeiderpolitikeren Per Eggum Mauseth sa følgende:

"Jeg skal komme inn på de saklige spørsmålene i et seinere innlegg, Ellen Pedersen har selvfølgelig mange rett der. Jeg må imidlertid si at jeg reagerte veldig sterkt og jeg lurte på hva slags kvinnesyn og hva slags holdninger som ligger til grunn når Ellen Pedersen kan få seg til å si at det setter en viss spiss på saken at det faktisk er kona til høyesterettsjustitiarius osv. som har gjort sånn og sånn. Jeg syns det er for grovt, og jeg tar kraftig avstand fra det og hadde håpet at ordføreren også hadde gjort det."

Anders Melteig stakkar ble helt tatt innersvingen på. Han fikk bare sagt at "det var akkurat dette forhold jeg også ville påtale", og så tusla han ned på plassen sin igjen.

Senere har det blitt bekrefta at dette var "akkurat dette forhold". Finansrådmannens kontor har store vansker med å få satt sammen et nytt granskingsutvalg i Sosialsentralsaka. For alle jurister med tilknytning til Høyesterett som blir spurt, de sier nei med henvisning at kona til Høyestrettsjustitiarius er innblanda.

Og Per Eggum Mausest kom tilbake til "de saklige spørsmålene" i et seinere innlegg. I den grad han da snakka om saken, brukte han tida til å svekke kritikken mot Sosialrådmann (som altså er gift med formannen i Høyesterett) og Sosialsjef Moe. Mausest hadde smått med saklige argumenter, men slo fast som sitt og SVs syn at "Det er ikke riktig sånn sett å dra en del av sammenhengene - som det gjøres i interpellasjonsteksten her - på et reint persongrunnlag mellom denne virksomheten på Astra (det ulovlige hospiset, vår anm.) og to navngitte funksjonærer (Moe og Ryssdal, vår anm.) i Oslo kommune". Og han presiserte: "Når jeg sier det, er det ikke fordi det er pirk eller språklig formalisme, men det er fordi den samla framstillingen i denne interpellasjonsteksten nærmer seg personhets."

Dette viser i et nøtteskall hvor langt SV er villig til å gå i kritikken av råtenskap og urett og overgrep i det kommunal byråkratiet. Det går an å kritisere "systemet" sånn i sin alminnelighet, men viss en går hardt på og dokumenterer grove enkeltsaker, så melder SV pass. I alle fall viss kritikken tilfeldigvis må rettes mot en av deres egne, eller en av DNAs sentrale folk. For en skal være mer enn naiv viss en ikke skjønner av SVs opptreden her har sammenheng med at det nettopp er Marit Moe som er utsatt for kritikk. Hun var først SF-er og seinere radikal heltidspolitiker for DNA.

Et av RVs spørsmål i interpellasjonsteksten var:

"Formannskapet ble i januar 1979 orientert om sosialkontorets bruk av det ulovlige hospiset. Har noen av formannskapets medlemmer siden da gjort noe for å få Sosialrådmann Stray Ryssdal eller Sosialsjef Marit Moe til å slutte å bruke hospiset?"

Eggum Mausest er medlem av Formannskapet. Dette er et av de spørsmåla som han mener "grenser til personhets". Flere andre formannskapsmedlemmer hadde også ordet til saken. Ingen av dem våga å besvare dette spørsmålet fra Ellen Pedersen.

4.10 Flerfamiliehus mot eneboliger

Under behandlinga av Renholdsverkets budsjett fremma SV et typisk forslag. Mens RV gikk i mot avgiftsøkning for husholdningsavfall, foreslo SV:

"Ingen økning på flerfamiliehus. Inntektstapet kompenseres ved økning av renovasjonsavgiftene på eneboliger, privat og statlig næringsvirksomhet".

Det er 13 % av Oslo befolkning som bor i eneboliger, men klasseskillet går ikke mellom enebolig og flerfamiliehus. Det finnes "eneboliger" både på

Vålerenga, Rodeløkka og i en rekke eldre boligstrøk der vanlige arbeidere, pensjonister og funksjonærer ville blitt ramma av dette SV-forslaget.

KAP. 5. FREMSKRITTPARTIET: PARTIET SOM ROMMER NESTEN ALLE?

Fremskrittspartiet er det partiet i bystyret som ved hjelp av sin demagogi får det til å høres ut som om partiet er hele folkets forsvarer. Går vi inn på praksisen deres blir utgangspunktet noe anderledes.

De er også det eneste partiet som ikke legger skjul på sin forakt for fremmedarbeidere og deres problemer.

- Under kommuneplanbehandlingen ble det fremma et forslag som lyder slik: Dette er uakseptabelt at nedskjæringer skal ramme elever med spesielle problemer som f.eks. fremmedspråklige elever. Undervisningstilbudet for denne elevgruppen må opprettholdes.

Forslaget ble vedtatt mot Fremskrittspartiets stemme.

De var også det eneste partiet som gikk imot utbygging av moské.

De har gjort visse endringer fra 1979 programmet på dette området. I 1979 slo f.eks. partiet fast i eget kapittel om innvandrere at Fremskrittspartiet tar avstand fra all offentlig støtte til tiltak som lar folk beholde sitt nasjonale særtrekk. I det nye programmet kan man lese følgende oppsiktsvekkende standpunkt: "Oslo Fremskrittsparti akseptere at også innvandrere har behov for et sted å bo."

Mon tro hva dette fører til i praktisk politikk? Fremskrittspartiet stiller i særklasse når det gjelder å sette grupper opp mot hverandre. De sier de prioriterer de eldre, mens den late ungdommen får greie seg sjøl.

I bystyremøte 28. april 1982 tok RV opp følgende forslag:

- 1) Formannskapsvedtaket av 27. januar om prosentvis nedskjæring av følgende poster i eldreomsorgensbudsjett oppheves:
 - budsjettpost 1403 Kontoret for eldreomsorgsadministrasjon: 270 000 kr.
 - budsjettpost 1457 Trygdeboliger: 380 000 kr.
 - budsjettpost 1459 Drift av eldresentere: 403 000 kr.
 - budsjettpost 1461 Hjemmehjelp og hjemmesykepleier: 3 mill. 163 000 kr.
- 2) Det startes forhandlinger med Norsk Hjelpepleierforbund, Norsk Sykepleierforbund, Norsk Kommuneforbund om å øke bemanninger ved sykehjemmene på grunnlag av Moe-utvalgets intilling av 1975.

Forkasta mot RV og SVs stemmer.

Nylig vedtok bystyret å bevilge en del millioner kroner til de statlige og såkalte beredskapstiltak for arbeidsløs ungdom.

Fremskrittspartiet fremmet forslag om at disse millionene skulle gå inn i bykasse: Arbeidsløs ungdom fikk greie seg sjøl.

Lista over forverringsforslag som rammer vanlige folk er stor, f.eks. går Fremskrittspartiet inn for høy betalingsatts i barnehager og imot de fleste reguleringer til barnehageutbygging. Hva galt har ungene gjort? De er da vel ikke late og giddeløse?

Til slutt en liten ideologisk godbit saksa fra Kommuneplandebatten den 12. mai 1982.

Georg Stafne:

"Vi går imot økning av eiendomsskatten. Det bidrar til at folk flytter ut. Derfor går vi inn for at Oslo tar opp med staten spørsmålet om oppheving av husleiereguleringsloven. Denne Nazilov som kom til under krigen, som Arbeiderpartiet overtok etter krigen, og som Høyre nå praktiserer har vært den største bremsen på byfornyelse i Oslo. Bare ved at gårdeierne kan få kreve inn en realistisk og rimelig husleie som gjør det mulig for dem å holde gården ved like, kan vi få en fullverdig byfornyelse."

KAP. 6. VENSTRE - DET RARE, "GRØNNE" PARTIET

Det rareste med Venstre er at så mange fortsatt tror så godt om partiet. I kap. 6 i dette heftet finner du en gjennomgang av viktige saker der Venstre ikke skiller seg fra f.eks. Høyre og DNA. Her skal vi ta opp noen andre saker.

Egentlig er Venstre en spesiell type splitt og herskparti. Noen eksempler:

- Høsten 1981 lanserte Venstre forslaget om "gratis kollektivkjøring for minstepensjonister født før 1901". Dette skulle finansieres ved å øke trikketakstene for alle andre enda litt mer enn DNA/Høyres fellesforslag gikk inn for.
- For å ordne opp i barnehagene lansert Venstre siste høst en ny reform:
 1. Halvdagstilbudet avvikles.
 2. Det innføres et standard heldagstilbud på 35 timer pr. uke (7 timer pr. dag)
 3. Nåværende heldagstilbud omklassifiseres til utvidet heldags tilbud.
 4. Det forutsettes at andelen av 46 1/4 timers tilbudet opprettholdes inntil det er vunnet erfaring med behovet etter omleggingen."

Dette er Venstre i et nøtteskall. Hva slags folk er det som kan dra nytte av deres nye "standard heldagstilbud" på 7 timer pr. dag? D.v.s. at ungen kan være i barnehagen fra 8.00 til 15.00.

En annen Venstresak var forslaget om pissoaravgift som de forelso i 1981. De mente kommunen kunne tjene 1 mill. kr. årlig på å innføre "avgift for menn ved de offentlige toaletter", altså pissoaravgift. Men fordi de ikke var sikker på om dette ville bli suksess forelso de samtidig utredning av spørsmålet om "å sette de offentlige toaletter bort til privat enterprise".

Det går ellers ikke an å nevne Venstre uten å ta med den lure ideen deres om å innføre ferieskatt på alle som reiser med danskebåten. Her mente partiet at det var mulig å dra inn 100 mill. kr. i kommunekassa i løpet av 1983.

Venstre er jo i ord et veldig kollektivtrafikk-parti. Men i praksis blir det verre. Ved siste budsjettbehandling stemte de mot RVs forslag om å oppheve ansettelsesstoppen i Sporveien.

Ikke engang et forslag om at "standard og rutetilbud må i første omgang tilbake til nivået før sommeren 1981", det kunne ikke Venstre støtte.

Nei, Venstre ville ikke skille seg ut. Ikke en gang på spørsmålet om transporttjenesten for funksjonshemmede var det mulig å få revet Venstre løs fra DNA og Høyre.

Venstre er i det hele tatt med på det meste. De har f.eks. vært med på alle formannskapsbehandlinger av Sosialsentralskandalene det siste året. Ingen tvil om at Venstres formannskapsmedlem er fortørna over at saken stadig tas opp med så kort varsel at de ikke får satt seg inn i dokumentene først. Ingen tvil om at de syns det er ille det som har skjedd i saken. Men de har ikke på noe punkt evna å ta et eget initiativ. De har heller ikke evna å markere seg til støtte for noen av de initiativa RV har tatt overfor Formannskapet. Og da hjelper det jo lite at Venstre mener det godt.

Det er en viktig sak der Venstre har gått ut med omtrent samme konklusjon som RV. Det gjelder byregjeringssaka. RV var det partiet som gikk skarpest i mot byregjeringssaken sist høst, men Venstre har også markert seg med samme standpunkt.

KAP.7. HAR RV's ENE REPRESENTANT NOEN INNFLYTELSE?

RV har snart 2 perioder bak seg med en enslig representant i bystyret. Både venner og fiender vil trolig være enige i at det ikke er noen av de andre enkeltrepresentantene som i samme grad har satt sitt preg på mange bystyremøter.

RV skiller seg fra de andre fordi vi er et revolusjonært arbeiderparti. Det er ikke vår oppgave å flikke på og forbedre borgerskapets klasseherredømme. Vårt langsiktige mål er at arbeiderklassen skal ødelegge det nåværende styringssystemet gjennom en sosialistisk revolusjon. Målet vårt er altså at arbeiderklassen skal ta makta fra borgerskapet. Med ei slik målsetting må vi også på kort sikt jobbe grundig med arbeidsfolks krav.

Dette fører også til at RV skiller seg fra de andre partiene i den dagligdage bystyrejobbing. Vi har riktignok små ressurser og arbeider i mindre omfang enn de andre, med den viktigste forskjellen er at vi bruker andre metoder, fordi vi tjener andre klasseinteresser enn de øvrige partiene.

7.1. RV samarbeider med arbeidsfolk

Det nytter ikke å forsvare arbeiderklassens interesser i bystyret, uten å samarbeide med arbeidsfolk, fagforeninger og tillitsvalgte i forberedelsen av saken. Her skal vi bare se på to eksempler:

Ulovlig husleieøkning i personalboligene. En dag i januar 1982 fikk bystyregruppa telefonhenvendelser fra ansatte på tre forskjellige kommunale arbeidsplasser. De ansatte, som bodde i kommunale personalboliger, hadde fått brev om at husleie skulle økes med omtrent 20 prosent i tillegg til den ordinære husleieøkninga i borettslagene. De hadde fått seg forklart at dette hadde bystyret bestemt.

RV undersøkte saka og fant ut følgende: Da 1982-budsjettet hadde blitt behandla under finansutvalgets lukkede møte i Heftye-Villaen, hadde

Høyres gruppeleder Hans Svelland lansert et av sine "lure" benkeforslag. (Heftyevillaen ligger i Holmenkollåsen. Brukes til en del kommunale møter og sammenkomster.) Han mente at kommunen kunne dra inn 5 mill. kr. i ekstraintekter ved ekstraordinær husleieøkning i personalboligene. Svelland kalte det å fjerne subsidieringen av personalboligene.

RV meldte en interpellasjon om saka til bystyrets møte 17.1.82. Vi gjorde klart rede for at det ikke finnes noen subsidiering av personalboligene. Tvert om er det slik at disse boligene dels er dyrere for beboerne enn tilsvarende boliger i samme borettslag, fordi framleieavtalen gjør at beboerne mister retten til å trekke fra borettslagets underskudd på sjølmeldinga. Vi kunne påvise at kommunalråd Svellands forslag, som hadde blitt vedtatt, egentlig dreide seg om å legge en kommunal ekstraavgift på de som bor i personalboligene.

Til bystyrets møte stilte det opp en deputasjon av tillitsvalgte fra Furuset alders- og sykehjem. De forlangte å få legge fram sine synspunkter, (etter bystyrerelementets § 14 har bystyret plikt til å ta i mot "utsendinger fra foreninger, grupper o.l. som ønsker å fremføre muntlig forestilling om en sak), og i samsvar med bystyrets reglement ble Høyres Martha Sem Valeur nødt til å bruke en hel del taletid på å orientere bystyret om de ansattes syn på saken.

Og mannen bak det hele, hotelleier og kommunalråd Hans Svelland følte seg såpass utilpass at han fremma et nytt benkeforslag, denne gang slik: "Bystyret ber finansutvalget/formannskapet ved første anledning vurdere husleiefastsettelsen i kommunens personalboliger".

Bystyreprotokollen forteller at RVs interpellasjon "ut fra ovenstående (ble) besluttet utsatt til neste møte for å behandles i forbindelse med forslag fra administrasjonen".

Dermed var første runde vunnet. Det ble igen husleieøkning fra 1. mars, slik det først var gitt varsel om.

Til neste møte forelå det ikke noe "forslag fra administrasjonen". På det hold ble det hele betraktet som en nokså flau Svelland-idé som bystyret gjerne kunne få ordne opp i sjøl. Derimot stilte det en ny deputasjon av ansatte, denne gangen fra Nordre Aasen Sentralinstitusjon, og de forlangte også å få legge fram sitt syn. Og enda en gang måtte kommunalråd Martha Seim Valeur entre talerstolen for å gjøre rede for beboernes syn på saken.

Etter dette er resten kort fortalt: Hele det Svellandske prosjekt ble grundig og behørig begravd. Det ble ikke gjort noe forsøk på å kreve inn ei eneste av de fem millioner kr. som var ført opp som ekstraintekt i kommunebudsjettet.

Lærdommen av saka er også nokså enkel. Den viser hvor mye f.eks. Høyres politikere mener alvor når de snakker om å lette på skatte- og avgiftsbyrdene for arbeidsfolk. Samtidig er dette en sak som RV aldri kunne reist uten nært samarbeid med de kommuneansatte som ble ramma. Og det er også sånn at de ikke hadde hatt noen sjanse til å få lagt fram saka si for bystyret i full offentlighet uten at RV hadde tatt den opp som interpellasjon. Begge deler var like nødvendig for å slå tilbake ei ekstra

skattelegging av arbeidsfolk. - Kanskje en "liten sak", men svært viktig for de som ble berørt.

Kampen om sykehjemsbemanninga

Før jul 1981 inngikk Høyre, DNA og de fleste andre partiene et budsjettforlik. For å få til å gjennomføre de statlige sparedirektivene skulle alle lønnsposter i kommunens budsjetter skjæres ned med en bestemt prosent-sats.

I tråd med dette vedtok formannskapet 27. januar 1982 at eldreomsorgens lønnsbudsjetter skulle reduseres med 17 millioner kr. På sykehjemmene førte dette raskt til helt kritiske tilstander i helgene. Underbemanninga var ille før, nå ble det helt håpløst.

RV reiste først saka i ei henvendelse til Sosialutvalget. Vi stilte 3 krav:

1. Formannskapets vedtak av 27. januar om å redusere eldreomsorgens lønnsbudsjetter med 17.6 mill. kr. oppheves.
2. De midlene som ble tatt fra eldreomsorgen ved bystyrevedtak 2.12.81 (ca. 50 mill. kr.) må tilbakeføres ved en ekstrabevilgning for 1982.
3. Inntil formannskap og bystyre har fatta vedtak i samsvar med punkt 1 og 2 må sosialutvalget gi sykehjemsbestyrerne frie hender til å benytte ekstrahjelp og om nødvendig overtid i den utstrekning som trengs for å gi pasientene en fullt forsvarlig pleie og omsorg."

Hverken Høyres, Kr.f.s eller DNAs sosialpolitikere fant grunn til å støtte noen av disse punktene i Sosialutvalgets møte 2. mars 1982. Tvert om gikk de inn for å sette ulike sykehjem opp mot hverandre ved et enstemmig vedtak hvor de sier at "Problemet har særlig vært konsentrert om bemanningen ved 3-4 sykehjem i de siste helger, mens de øvrige sykehjem har mestret situasjonen med en trang bemanning". (RV er bare med i Sosialstyret, ikke i Sosialutvalget.)

Hverken ansatte, pårørende eller RV ga seg med dette. Vi samarbeida med ansatte og tillitsvalgte og meldte en interpellasjon til bystyrets møte 17. mars. Igjen ble bystyret nødt til å møte en deputasjon av ansatte, denne gang fra Oslo Krets av Norsk Sykepleierforbund.

Etter en skarp og avslørende debatt fremma Ellen Pedersen (RV) to forslag. Det ene gjaldt å oppheve Formannskapets sparevedtak fra 27. januar for hele eldreomsorgens vedkommende. Det andre gjaldt å ta opp forhandlinger med de ansattes organisasjoner om sykehjemsbemanninga. RV foreslo at forhandlingene skulle skje på grunnlag av ei kommunal bemanningsutredning fra 1975. (Moe-innstillinga).

Da bestemte Ordføreren at saken ikke skulle realitetsbehandles. Bare RVs ene representant støtta forslaget om realitetsbehandling i dette møtet.

Dermed ble hele saka skyvd til bystyrets april møte, og der ble sykehjemsdelen av sparevedtaket oppheva. Såvel Høyre som DNA stemte i mot RVs forslag om at hele eldreomsorgen skulle være fritatt for nedskjæringene.

Fasit etter nær tre måneders hard politisk kamp var nokså klar: Det nære samarbeide med ansatte og andre som var mot å redusere bemanninga,

førte til at de store partiene ble snudd fra ei arrogant avvisning av RVs krav (i Sosialutvalgets møte 2.3) og til ei delvis innfriing av krava i bystyrets april møte. Igjen er det helt klart at RVs innsats ville vært ingenting verd uten et nært samarbeid med de som sjøl ble ramma, og som derfor sto i første rekke i kampen mot byens politiske ledelse. Og det er like sikkert at de ville stått svakere viss ikke RV hadde talt deres sak i de politiske organene.

Det er verdt å nevne at Fremskrittspartiet - som er så opptatt av de gamles ve og vel - var helt på linje med DNA og Høyre i denne saka.

7.2. RV undersøker sakene sjøl

Det går an å drive bystyrearbeid bare med å lese (eller ikke lese) de saksdokumentene som hver måned blir sendt ut til representantene. I så fall lar en borgerskapet sjøl bestemme hvilke saker som skal tas opp. Og en lar dem bestemme hvordan sakene skal behandles.

RV jobber ikke sånn. Så langt kreftene rekker, prøver vi å undersøke sjøl. Det er en god del urett og snuskete saker som foregår rundt om i kommunens mange kontorer og utvalg og komiteer. Vi har tatt mål av oss å dra slike saker fram i lyset. Et par eksempler:

Hospitssakene - sosialbudsjettet som melkeku for spekulanter

I 1973 ble det avslørt en nokså omfattende kommunal hospitsskandale i Oslo. En mer tvilsom gårdeier ved navn Olaf Thompson var i stand til å dra ut opp til 50 000 kr. pr. mnd. av sosialbudsjettene, som godtgjørelse for forskjellige slags underlige leieforhold. Saka ble rulla opp av en uredd Dagblad-journalist, Thompson ble dømt, og kommunen skulle rydde opp.

Daværende kommunalråd for helse- og sosialpolitikk Eldrid Nordbø (DNA) uttalte til Dagbladet at kommunen nå "vil kartlegge omfanget av disse boligtypene". Og hun sa også fra at "vi vil dessuten se på om saksbehandlingen for slike bevillinger i kommunen er tilfredsstillende. Det er tre forskjellige administrasjoner innen kommunen som har noe å si i denne forbindelse, og det kan lett oppstå tvil om grensegangene." Sa kommunalråden i oktober 1973. Siden har Eldrid Nordbø avansert og blitt ekspedisjonssjef i Kommunaldepartementet, og alle har slått seg til ro med tingenes tilstand.

Etter at RV fikk tips om at ikke alt var som det skulle, begynte vi å undersøke saka. Og mange ting kom for dagen. Bla. har vi påvist at kommunen har betalt ut flere millioner til hospitseiere som driver ulovlig utleie.

Den mest kjente saka gjelder Astra Pensjon som har vært drevet ulovlig helt siden starten i 1976, og som alt i alt har mottatt rundt 50 millioner kr. Sosialrådmannen fortsatte å bruke stedet til tross for at eieren ble dømt for ulovlig utleievirksomhet. Og ingen av de "ansvarlige" sosialpolitikere gjorde noe som helst, før RV gravde fram saken. Da ble det brått slutt på kommunens bruk av stedet.

Ei annen, mindre kjent sak gjelder forretningsmannen Nils S. Riise. Han kjøpte hospitetet Be-Ti-Fire i 1981 og drev det uten å søke bevilling fram

til våren 1983. Bare i 1982 mottok han 1,8 mill. kr. for utleie til sosialklienter. Dette ble det ikke satt en stopper før RV la fram opplysningene direkte for Finansrådmannen 18.5.83. (Etter dette har Riise søkt om bevilgning ob klart å få gjeskjeften inn i formelt sett lovlige former.)

For RV er dette et spørsmål om å slåss mot spekulanter som bruker kommunen som melkeku. De drar millionbeløp ut av kommunens budsjetter og kan sjøl leve fett på de husløses og skattebetalernes bekostning.

Saken er ikke avslutta fra RVs side. Dette er en innfallsport til det aller græeste "boligmarkedet" Oslo, og vi skal fortsette arbeidet for å avsløre hvordan kommunale og statlige organer samarbeider med ytterst tvilsomme forretningsmenn og spekulanter.

Sosialsentralen - politisk og administrative skandale.

Skandalene ved Sosialsentralen og i ledelsen i sosialadministrasjonen er blitt kjent på grunn av RVs arbeid. Det typiske med denne saka er at både toppadministrasjonen og de ansvarlige sosialpolitikerne har kjent til urett og overgrep og rettsløse tilstander. Men ingen har brydd seg om å gjøre noe med det.

Det var bladet Hverdag som retta søkelyset på Sosialsentralen med et temanummer i mars 1982. RV fulgte opp Hverdags initiativ.

Høyres kommunalråd Martha Seim Valeur lovte å ta seg av saken etter at hun 25. mars 1982 fikk omfattende opplysninger om misforholda fra RVs medlem i Sosialstyret, Erling Folkvord.

Men hun gjorde ingenting, bortsett fra et par telefonsamtaler til Sosialrådmann og sosialsjef. I et internt Høyremøte (bystyregruppen) prøvde hun i april 1983 å unnskyldte seg slik:

"Dette er den kjedeligste saken jeg har vært med på. Følte seg hele tiden beroliget av at sosialsjefen tok på seg ansvaret for å ordne opp, også på et tidlig stadie." (Sitert etter det interne referatet fra bystyregruppas møte 18.4.83, side 3.)

Det som virkelig fikk snøballen til å rulle, var en rapport som RVs sosialstyremedlem leverte til Sosialutvalget i mai 1982. Her ble det i 30 punkter gjort rede for misforhold som omfattet det meste, fra seksuell utnytting av klienter til underslag og DNA's partikameraderi i ansettelsesaker.

Uten det undersøkelsesarbeide som RV gjorde på tvers av alle aksepterte kommunale og byråkratiske rutiner, ville saka aldri blitt rulla opp.

Og da det kommunale Koren-utvalget kom i arbeid på høsten 1982 fortsatte dekkoperasjonene. Utvalget laga 6 forskjellige "granskingsrapporter" før de fikk til et utkast som var så mildt i kritikken av de ansvarlige at det kunne offentliggjøres.

Og enda en gang var det RV som var i stand til å velte spillet. Først fikk RV tak i noen av de brevene som advokatene Johan B. Hjorth og Annæus Schjødt sendte til Koren-utvalget, på vegne av sosialrådmann og sosialsjef. RV offentliggjorde brevene og kunne dermed dokumentere at utvalget var

satt under hardt press. Et press de bøyde av for. Og i mai 1983 gikk RV ut og offentliggjorde den første og opprinnelige granskingsrapporten fra Koren-utvalget. Det var den rapporten som ble hemmeligstempla fordi den var for skarp i kritikken mot de øverste ansvarlige. Etter dette vedtok Formannskapet i møte 8. juni at Koren-rapporten skulle legges vekk og at det skulle opprette et nytt upartisk granskingsutvalg for å avklare ansvarsforholdene.

Formannskapet ville aldri oppnevnt et slikt nytt utvalg hvis det ikke var fordi RV avslørte og dokumenterte Korenutvalget's svikt.

Det er ingen andre partier som er villig til å bruke såpass hardhendte metoder mot det byråkratiske og partipolitiske kameraderiet som preger deler av Oslo kommunes toppledelse. Derfor skjedde det ingenting i denne saken før RV engasjerte seg i den.

I valgkampen og ellers vil vi treffe på folk som vet om flere sånne saker. Vi kan ikke love dem resultater. Men vi kan love dem at hvis vi får tips, så skal RV prøve å grave videre så langt kreftene rekker. Vi skal ihvertfall aldri la oss stoppe på grunn av vennskap eller overbærenhet til de ansvarlige.

7.3. RV informerer velgerne

De siste par åra har RVs bystyregruppe lagt mye arbeid i å lage informasjonsmaterieil til befolkninga. De to heftene "Oslo 1982 - håndbok i kampen mot nedskjæringer" og "Oslo 1983 - harde fakta om Høyres hovedstad" har blitt brukt av svært mange som sjøl står midt opp i aksjoner. Vi har fått mange reaksjoner som viser at disse informasjons tiltakene har gjort det lettere for folk å følge med og kontrollere politikerne. Det er ingen andre partier som bryr seg med å informere befolkninga på denne måten.

KAP. 8. HVORDAN GIKK DET MED ARBEIDERKLASSENS KRAV? (Historia om hvordan bystyret planla valgkampåret 1983.)

I valgkampåret prøver mange partier å samle oppmerksomhet om de sakene de sier de er for.

I dette kapitlet har vi samla opplysninger om hvilke saker partiene i praksis slåss for eller mot i bystyret.

Budsjettbehandligna i Oslo kommune er en omfattende prosess som avsluttes med to heldagsmøter i bystyret i desember. Vi har gjennomgått protokollen fra bystyrets møter om 1983-budsjettet. Stemmegivninga på viktige saker her forteller hva partiene virkelig er for og mot. På noen saker har vi dessuten tatt med opplysninger fra tidligere bystyrebehandling om samme sak. Lesere som vil vite mer bør skaffe seg det heftet som heter "Budsjett 1983, tilleggsinnstillinger, protokoll og vedtak". Fåes gratis ved henvendelse til Formannskapet's kontor i Rådhuset.

De sakene vi nevner her, ville stort sett aldri blitt reist i bystyret hvis ikke RV var der.

8.1. Opprettholde kommunale arbeidsplasser.

En nyskaping var innarbeida i 1983-budsjettet. Lønnsbudsjettet var nemlig redusert med 90 mill. kr., fordelt på en rekke etater, under samlebetegnelsen "forventet besparelse". RV fremmet følgende forslag:

"Bystyret opphever formannskapetets vedtak om å redusere lønnspostene med tilsammen 90 mill. kr. i såkalt "forventet besparelse". Finansrådmannen pålegges å omarbeide de enkelte budsjettkapitler i samsvar med dette.

Dette innebærer 8-900 flere årsverk i kommunal virksomhet enn det formannskapet vedtok".

Alle, unntatt RVs Ellen Pedersen, stemte i mot dette.

8.2. Hold tilbake skattefordelingsmidlene

DNA-regjeringa fastslo i en Stortingsmelding i 1975 at Staten gradvis skulle bruke litt av oljeinntektene til å overta hele finansieringa av skattefordelingsfondet. Dette løfte gikk DNA fra, og Høyres regjering fortsatte der DNA slapp. På grunn av dette statlige løftebruddet må Oslo betale inn noe over 450 mill. kr. til Skattefordelingsfondet i 1983. (Andre kommuner rammes på tilsvarende vis.) RV foreslo:

"Bystyret vil inntil videre stanse innbetalinga av Oslos tilskudd til skattefordelingsfondet. Beløpet som i 1983 vil utgjøre nærmere en halv milliard vil først bli innbetalt helt eller delvis etter at forhandlinger mellom Oslo og staten om Oslos økonomi har gitt resultater som bystyret kan godta".

Året før ble samme forslag avist mot RVs ene stemme. Denne gangen fant Ordføreren det for pinlig med votering, og derfor "ble forslaget besluttet sendt formannskapet", der ingenting er gjort med det.

Et godt eksempel på at det er RV som peker på metoder som brukes for å bryte med de sparedirektivene som Staten lager, og et eksempel på at det begynner å bli politisk plagsomt for de andre partiene å avvise RVs forslag.

8.3. Bruk kommunens "sparepenger"

Oslo kommunes "Lånefond" er i praksis en slags bank. I tidligere år har Lånefondet tatt opp større lån enn det var bruk for til en del prosjekter. Dessuten er det drevet en del vellykkete finans- og valutatransaksjoner. Tilsammen har dette ført til at fondet har samlet opp et "overskudd" på 433 mill. kr. I dag er pengene en del av Lånefondets beholdning, og er investert i forskjellige slags verdipapirer. RV er for at disse midlene brukes til å finansiere utbyggingstiltak som folk trenger. Derfor foreslo vi:

"Bykassens investeringsbudsjett for 1983 styrkes med 200 mill. kr. fra Lånefondets oppsamlede "overskudd" som ifølge oppstillingen på side 370 i finansrådmannens budsjettforslag utgjorde 433 mill. kr. ved utgangen av 1981.

Beløpet fordeles til de høyst prioriterte prosjektene innen eldreomsorg, barnehager og helsevern for psykisk utviklingshemmede."

Et høyst konkret forslag. Å gjennomføre det ville være åpen tross mot regjeringas pålegg om å redusere kommunale investeringer.

Derfor samme resultat en gang til: Avvist mot RVs ene stemme.

8.4. Pampelønner og minstepensjoner

Oslo kommune bruker rundt 15 mill. kr. til å utbetale honorarer av ulike slag til bystyremedlemmer og andre politikere. Dessuten er det et ukjent beløp som brukes til reiser innenlands og utenlands og diverse bespising. De som får aller mest er heldagspolitikerne som nå har omtrent 270 000 i årslønn.

RV er mot sånne privilegier og forslo at "stillingene lønnes etter gjennomsnittlig industriarbeiderlønn". Dette forslaget var det bare RV som støtta. (SV fremma et forslag om at lønna til ordføreren og de 8 andre kommunalrådene -som altså tjener 270 000 hver - skulle bli "reduisert med kr. 500 000,- inkl. trygd og pensjon."

SV-forslaget ville med gjeldende satser for trygde og pensjonspremie bety et samla "lønnsnedslag" på 393 000 kr., som altså ville utgjøre 43 700 på hver. De ville altså i dag sittet igjen med omtrent 225 000,-. Vi kjenner ikke SVs begrunnelse for dette.

Da bystyret kom til minstepensjonistenes tilleggspensjoner var det imidlertid en mindre raus holdning blant de folkevalgte.

Her fremma RV 2 forslag:

1. Bevilgninga økes med 20 mill. kr. (slik at en unngår å innskrenke adgangen til å få tilleggspensjon, boligtilskudd og andre tilleggspensjoner til minstepensjonistene).
2. Kommunal tilleggspensjon heves pr. 1.1.83 i samsvar med prisstigninga siden siste justering."

Disse forslaga, som gjelder levekåra til de aller fattigste blant pensjonerte arbeidsfolk i Oslo, ble avvist mot 6 stemmer. (RV og SV).

8.5. 5 tilfluktsrom i 1983?

Flere store drabantbyer er helt uten offentlige tilfluktsrom. I bystyrets mai-møte 1982 klarte RV å presse igjennom et enstemmig vedtak om at en samla plan for den sivile beredskapen skulle utarbeides og behandles i bystyret i løpet av året. Dette har seinere blitt sabotert og forsøkes nå skyvd til over valget.

I budsjettmøtet forslo RV å bevilge 50 mill. kr. til å dekke kommunens andel av utgiftene til 5 tilfluktsrom, fordelt etter der behovet er størst. Dette forslaget ble forkasta mot RVs ene stemme.

Dette betyr at de øvrige partiene har stemt for at Furuset og andre store boligområder skal være helt uten tilfluktsrom.

8.6. Vedlikehold av kommunale bygg?

Boligrådmannens vedlikeholdsetat har for få folk til å få gjort nødvendig vedlikehold. Derfor forfaller kommunenes leiegårder og andre bygg. Svære verdier ødelegges. For å si det enkelt, alle syns det er ille, men ingen gjør noe med det.

For dette krever flere stillinger i en av de tekniske etatene som bl.a. SV er så skeptiske til. RVs forslag om å heve vedlikeholdsetatens lønnsbudsjett med 1 mill. kr. fikk derfor bare 5 stemmer.

8.7. Utbedring på gårdeiers regning

Heimdalsgt. 36 er en av de aller verste leiegårdene på Oslo Østkant. Gårdeieren Olav Skudsvik gjorde aldri annet enn å innkassere husleie. Absolutt alt som kunne forfalle og ødelegges, det forfalt.

Ellen Pedersen reiste saken i en interpellasjon i januar 1982. Hun krevde bl.a. at kommunen må bruke den muligheta til å utføre utbedringsarbeider på gårdeiers regning som er fastsatt i bl.a. bygningsloven. I rådmannens svar ble dette avvist bl.a. med at kommunen ikke har noen egen budsjett-post som kan brukes til midlertidigdekning av slike utgifter.

I budsjettbehandling tok RV opp saken på nytt. Vi fremme forslag om en egen bevilgning på 770 000 til bygningskontrollen som skulle øremerkes til "utbedring av farlige bygningsmessige forhold på eierens regning".

Forslaget fikk støtte fra SV og RV. Forøvrig stemte alle i mot.

8.8. Kollektivtrafikk og trafikksanering

Behandlinga av dette budsjett kapitlet ble ei underlig forestilling. Utgangspunktet var at Finansrådmannen hadde skjært vekk hele 19,2 mill. kr. av det som teknisk rådmann mente var et nødvendig minimum.

I formannskapet ble ytterpunktene markert av Fremskrittspartiet som ville skjære vekk 39,6 mill. kr. til, for å få mindre trafikksanering, og på andre sida Venstre, DNA og SV som hadde hvert sitt forslag om å redusere finansrådmannens nedskjæring med 6 mill. kr.

I bystyret fremma RV forslag om å satse såpass mye på dette at det monner:

- For det første å tilbakeføre de 19,2 mill. som var skjært vekk.
- For det andre 10 mill. kr. til prosektering av baneforlengelser, også tverrgående.
- For det tredje 6 mill. til kollektivprioriteringstiltak (slik at buss og trikk kan komme fram)
- For det fjerde 1 mill. til handicap-tiltak på sporveiene.
- Og for det femte 30 mill. kr. for at den såkalte "barneplanen" skal kunne gjennomføres i løpet av en tiårsperiode.

Ei sånn satsing ble avvist mot RVs ene stemme. Og Kr.F. gjorde jobben sin slik at de sammen med Høyre og Fr.p. sikra flertal for hele finansrådmannens nedskjæring.

8.9. Grunnskolen - elevene må betale statens nedskjæringer

Lønnsbudsjettene i Grunnskolen er kraftig redusert de siste åra. RV fremma et forslag som tok hensyn til endra elevtall og lærerlønninger og ellers gikk ut på å opprettholde det reelle nivået fra 1981.

Dette krevde økte lønnsbevilgninger med 67 mill. kr. eller noe i nærheten av 15 prosent.

Dette var for drastisk også for SV. Altså, avvist mot RVs stemme.

Samme skjebne fikk RVs forslag om at bystyret skal kreve "at statstilskuddet til grunnskolen heves slik at det utgjør 25 prosent av de faktiske

driftsutgiftene. Kommunen må kreve forhandlinger med staten om dette, med sikte på å oppnå tilleggsbevilgninger på statsbudsjettet".

25 prosent er Grunnskolelovens minstesats for statsstøtte, men Oslo mottar årlig rundt 50 mill. kr. mindre enn dette. (Se nærmere omtale i kap. 14 i heftet "Harde fakta om Høyres hovedstad".)

Bystyret foretrakk altså at lærere og elever skal betale "regninga" istedet for å gå en runde med statsmyndighetene.

8.10. Siste spiker i lekesentrenes likkiste

Avviklinga av lekesentrene har gått gradvis. RV gjorde et siste forsøk på å berge de som ennå var i drift med dette forslaget:

"Lekesentrene opprettholdes, overføres ikke til bydelsutvalg e.l."

Dette krevde å øke bevilgninga med fattige 400 000 kr.

Selv dette forslaget fikk bare RVs ene stemme.

8.11. Bedre voksenopplæring for innvandrekvinner?

Her trengs det omfattende tiltak. RV foreslo:

"Innvandrekvinner i Oslo tilbys i dag totalt 240 timer norskundervisning med statsrefusjon. Dette timetallet er alt for lite. Mange av kvinnene benytter seg heller ikke av tilbudet, fordi de ikke vet om det eller fordi de ikke har barnepass. RV foreslår:

1. Oslo kommune øker timetallet pr. person til 480.

2. Det opprettes 1 stilling - pedagogisk veileder i oppsøkende virksomhet blant innvandrekvinnene.

3. Det opprettes 1 stilling, eventuelt 2 halve, som førskolelærer som kan ta seg av barna (på skolen) mens moren får undervisning."

SV støtta dette RV-forslaget. Alle andre stemte mot.

8.12. La kirka klare seg sjøl

Oslo kommune mangler en kirkebruksplan. Mens storparten av kirkene i byen står nesten tomme, har bystyret nettopp vedtatt å opprette nye menigheter som betyr flere titalls millioner til kirkebygg de nærmeste åra.

RV foreslo å avvikle alle kommunale utgifter til kirkelig virksomhet. Vi mener statskirka må være et rent statlig anliggende som ikke skal belaste kommunens budsjetter.

Dette er et av de ytterst få spareforslaga som RV lanserte, men det var til gjengjeld verdt hele 32,8 mill. kr. på 83-budsjettet.

Dessverre fikk vi ingen med oss. Sjøl SV syntes nok dette var for drastisk.

Men SV markerte seg ihvertfall med å redusere bevilgninga til innkjøp av orgler (!) med 238 000 kr. Gud vet hvorfor det var akkurat den posten SV fant uakseptabel i kirkebudsjettet. Dessuten er SV mot å bevilge penger til nye kirkebygg, men det aller meste av kirkebevilgninga stemte de altså for.

8.13. Teaterbevilgninger - enda en gang

Her gikk Kr.f. i bresjen og foreslo 13 mill. i nedskjæringer i tillegg til det finansrådmannen hadde barbert fikk først. Kr.f. mener som kjent at helsevesen er viktigere enn teater. De er for at kuttene "bør kompenseres med økt egenandel" for teatrene, dvs. enda dyrere billetter. Det betyr teater bare for de som kan betale.

Men også de store partiene forutsatte økt egeninntekt ved teatrene. Derfor fremma RV et forslag om å øke kommunens tilskudd med 4 448 000 kr. Dette var fordelt slik på teatrene:

- Nationalteatret 570 000 kr. som er ikke stipulert ekstrainntekt. Hvis forhandlingene med Akershus ikke fører fram, forutsetter RV at Oslo kommune vil dekke denne utgiften ved ekstrabevilgning.
- Det Norske Teater, 440 000 som tilsvarer stipulert ekstrainntekt. Det forutsettes at Oslo kommune vil dekke Akershus' 10 % hvis forhandlingene ikke fører fram.
- Oslo Nye teater, 3 438 000 kr.

Dette forslaget som altså skilte seg fra de andre ved å gå mot økte egeninntekter/dyrere billetter og gå mot å gamble med arbeidsplassene, var det bare RV som støtta. Bystyret (unntatt Kr.f.) var villig til å støtte 1,5 mill. til Oslo Nye. Alt det andre var de i mot.

Arbeiderpartiet utmerka seg med et eget forslag om at 200 000 til Nationalteatret og 200 000 til Det Norske Teatret skulle avsettes til innkjøp av Ticketmaster-utstyr. De vil altså presse teatrene til å ta i bruk underskuddsprosjektet Ticketmaster, som gjør billettene enda kr. 3.50 dyrere.

SV stemte sammen med Høyre og DNA på hovedsakene. Dessuten hadde de et eget forslag om 3 mill. kr. til frie teatergrupper som RV sjølsagt støtta. Det sørgelige er at SV ikke skilte seg fra de store partiene når det gjaldt National, Det Norske og Oslo Nye.

8.14. Magre tider for kunstnere

Bystyret vedtok enda en gang å heve atelierleiene for de kunstnerne som leier ved TRAFØ og på Frysja. I Formannskapet ble dette vedtatt. I bystyret fremma RV forslag mot leieøkning. Da skifta SV over og støtta forslaget, men økning ble vedtatt.

8.15. Arbeidsmiljø for kommuneansatte

Det er ingen overdriving å si at Oslo kommune skiller seg ut som en av de verste arbeidsgiverne når det gjelder å sabotere arbeidsmiljøtiltak. Noe av poenget ved Arbeidsmiljøloven da den var ny, var at bedriftsøkonomiske hensyn ikke skulle være grunnlag for å unnlate å foreta nødvendige arbeidsmiljøtiltak. Oslo kommune har i alle år trossa dette. (Noen eksempler finner du i kap. 18 i heftet "Harde fakta om Høyres hovedstad.")

Derfor har forsvar av kommuneansattes rettigheter vært en merkesak for RV. En av de "styggeste" sakene gjelder den ulovlige ordninga med underbetalt nattovertid ved barne- og ungdomshjemme. RV reiste saka i bystyret i 1977 da den ble tatt opp fra de ansattes fagforening. Da budsjettet for 1978 ble behandla, gikk alle andre partier i mot vårt forslag om å opprette så mange nye stillinger at en kunne holde lovlign arbeidstid. Senere har det blitt nødvendig å bøye av, men flere barnehjem er blitt nedlagt for å spare inn de pengene kommunen "taper" på å holde lovlign arbeidstid.

Men i behandlinga av 1983-budsjettet gjaldt det altså arbeidsmiljø. Ellen Pedersen foreslo å øremerke en sum på 50 mill. kr. "til dekning av utgifter i løpet av året som følger av pålegg fra arbeidstilsynet eller påvisninger fra

verneombud, eller lokale ASU av utbedringstiltak som er nødvendig for å innfri kravene til et forsvarlig arbeidsmiljø."

Dette var for sterkt kost for bystyret. Avvist mot 1 stemme.

Dessverre gikk det samme veien med RVs forslag om beskjedne 92 000 kr. til nødvendig utskiftning av utstyr for bedriftshelsetjenesten.

8.16. Taushetsplikt og leie av arbeidskraft

Sosialadministrasjonen har i flere år vært nødt til å leie inn personale fra utleiebyråer til behandling av fortrolige klientdata, fordi de mangler faste folk. I bystyret forelso RV et par nye stillinger for å få slutt på dette. Nok en gang ble vi stående alene.

8.17. Nye stillinger til sosialkontorene

Distriktssosialkontorene har en helt umulig situasjon. Klienter må noen steder vente i ukesvis på å få en samtale.

Distriktssosialsjefene hadde bedt om 54 nye stillinger, fordelt på de over 20 kontorene. Dette ble ansett som nødvendig for å kunne arbeide i samsvar med sosiallovgivinga. DNA og Høyres vri på dette var at de gikk inn for et vedtak som betyr "gradvis åpning av 2 nye sosialkontorer". Venstre gikk et lite steg videre og gikk inn for en viss styrking av helse- og sosialsentret på Haugenstua. Og det var det.

I bystyret fremmet RV distriktssosialsjefenes forslag om 54 stillinger og dessuten et forslag om at "nye kontorer ikke skal bemannes ved å ta stillinger fra nåværende kontorer." Dette ble for sterkt for Venstre. Forslaget ble avvist mot 6 stemmer (RV og SV).

8.18. Sosialhjelp

Arbeiderpartiet viste seg fra splitt og hersk-sida i behandlinga av sosialhjelpsbudsjettet. De foreslo å redusere bevilgninga til sosialhjelp med 3 mill. kr. og overføre pengene til sysselsettingstiltak. I praksis betyr det at de som trenger sosialhjelp skal finansiere tiltak for de som er arbeidsløse. Forslaget fikk bare DNAs stemmer i formannskapet. Og i bystyret ble det så pinlig at de til slutt trakk det.

Forøvrig var det full enighet i formannskap og bystyre om ei sosialhjelp-bevilgning som er helt utilstrekkelig til å opprettholde den spinkle standarden fra 1982. DNA, H, V, SV, Kr.F. og Fr.P. stemte i blokk.

RVs Ellen Pedersen henviste til de beregninger Sosialrådmannen har lagt fram om hva som er nødvendig for å opprettholde ytlesene på samme nivå og med samme regelverk som i 1982. For å sikre dette foreslo hun en påplussing på 45,2 mill. kr., og ble enda en gang stående alene.

Samme skjebne fikk RVs forslag om at sosialhjelpssatsene skal endres 2 ganger i året i takt med prisstigninga. (Dette er forøvrig en sak som SV har vært for tidligere).

8.19. Barnevern hele året?

Som nevnt foran (6.15.) har Oslo kommune lagt ned flere barnehjem de siste åra for å spare penger. Barnevernssjefen påviste for bystyret at

lønnsbudsjettet for 1983 er 3 mill. kr for lavt hvis en skal opprettholde full drift ved alle kommunale barne- og ungdomshjem i hele 1983.

Dette vakte tydeligvis ingen bekymring. Ellen Pedersen reiste barneverns-sjefens forslag, men fikk enda en gang 84 stemmer mot seg.

8.20. Lønnstillegg ved hjelp av nedskjæringer?

På Uteseksjonens budsjett foreslo RV en liten tilleggsbevilgning "for å kunne dekke utgiftene ved klasseplasserings-sak (lønnsopprykk for noen av personalet) uten å inndra en av de nåværende stillingene". Det hjelper som kjent lite at noen får lønnstillegg hvis det blir færre arbeidsplasser.

RVs forslag fikk 6 stemmer (RV og SV). Det Norske Arbeiderparti stemte sammen med bl.a. Fremskrittspartiet i denne saken.

8.21. Barnehager

Fremskrittspartiet foreslo kort og enkelt å redusere lønnsbudsjettet i barnehagene med 122,5 millioner kr. Venstre hadde et eget forslag. (Se kap. 7). Ellers var enigheta stor, overraskende stor vil nok noen syns. Også SV stemte mot første setning i dette forslaget fra RV:

"Det opprettes faste stillinger tilsvarende 3 stillinger pr. avdeling. Ekstrahjelp til belastede grupper og funksjonshemmede barn skal tildeles etter faktisk behov. Om nødvendig fremmes sak om tilleggsbevilgning."

Det var for pinlig å stemme mot de to siste setningene. Derfor ble de "besluttet sendt formannskapet".

Fremskrittspartiet fremma videre forslag om at kr. 0 skulle bevilges til barnehagebygging.

RVs forslag om å opprettholde utbyggingstakten fra 1980 (som betydde en bevilgning på 46 000 i 1983) ble avvist mot RVs ene stemme.

Etter at foreldrebetalinga to år på rad var økt med 40 prosent, nøydde man seg å med 10 prosents økning. RVs forslag om at foreldrebetalinga gradvis skulle reduseres til 1980-nivå ved hjelp av det økte statstilskuddet, fikk bare RVs og SVs støtte.

8.22. Sykehjem - både bolig og arbeidsplass

Det mest forstemmende ved sykehjemsbudsjettene er at ingen av de store partiene tar utgangspunkt i behovene hos de gamle.

RVs forslag var her bygd på gjennomgang av omfattende materiale fra Eldreomsorgskontoret og dessuten samarbeid med ansattes tillitsvalgte. Dette resulterte i flere forslag:

1. "Bemanningsnormen ved sykehjem heves fra 3 til 5 sykepleiere pr. post. Ekstrahjelpsposten heves så den tilsvarer 25 prosent av lønn til faste stillinger."

Dette ble avvist mot RVs ene stemme.

2. Driftsbudsjettene (posten "andre driftsutgifter") foreslås "forhøyet med 10 mill. kr. for å gjennomprette standarden fra 1981".

Dette ble avvist mot 6 stemmer (RV og SV).

3. "10 mill. kr. for å gjennomføre siste trinn i tidligere vedtatt plan for å bedre bemanninga ved private sykehjem."
Også dette ble avvist mot RVs ene stemme.

4. Når det gjaldt utbygging foreslo RV at alle de 20 prosjektene (mest nybygg, men også noe ombygging) i eldreomsorgskontorets utbyggingsplan skal gjennomføres "så raskt det byggeteknisk er mulig." RV forelso også at kommunen om nødvendig skulle bruke av det oppsparte overskuddet i Lånefondet for å finansiere bygginga.
Dette ble også avvist mot 1 stemme.

8.23. Trygdeboliger

Her fikk vi i alle fall SV med på et forslag om at arbeidene med trygdeboliger på "Holmlia, Hovin, Grønland og Ruseløkka framskyndes og fullføres så raskt det er byggeteknisk mulig". De øvrige syntes dette ble for høyt tempo og stemte i mot.

8.24. Fritidstiltak for ungdom

Den store nedtrappinga av fritidsklubbene budsjetter er et tilbaketrukket stadium nå. Fremskrittspartiet ble derfor alene om å foreslå lønnsreduksjoner med 14 mill. kr.

Men utbygginga av klubber har gått i stå. I bystyret foreslo RV bevilgninger slik at bygginga kan starte opp i 1983 for Bogerud Fritidsklubb og klubbene på Holmlia og Skøyen Vest. Alle unntatt SV, gikk i mot oss her.

8.25. Sykehusavdelinger skal stenges - i stillhet

Fordi RV ønsker å forsvare nåværende sykehusplasser fremma vi følgende forslag:

"Det foretas ingen stenging av avdelinger eller annen avvikling av igangværende virksomhet under sykehusrådmannens område, uten at det er gjort særskilt vedtak om stenging/avvikling i bystyret."

Dette forslaget ble RV alene om å støtte. Ikke så rart, ettersom jo SV i 1980 markerte seg så klart med først i bystyret å stemme for å opprettholde vanlig drift ved Kroghstøtten, og så noen uker seinere stemte de stikk motsatt i lukka møte i Formannskapet.

8.26. Egenandeler ved prevensjonsveiledning

Det er mange som syns prevensjonsveiledning er bra, ja tilmed nokså viktig. Men både Høyre, DNA og Venstre stemte sammen med Kr.F. mot RVs forslag om å sløyfe egenandeler ved prevensjonsveiledning.

Dermed sikra de kommunen 200 000 kr. i inntekter, vel og merke hvis folk fortsatt har råd til å la seg veilede.

8.27. Lønnsbudsjetter ved sykehusene

Sykehusenes lønnsbudsjetter er barbert kraftig. Dette fører til nye og mer restriktive regler, bl.a. for bruk av ekstravakter for særskilt syke pasienter. Og det fører delvis til at avdelingenes kapasitet ikke kan brukes rasjonelt. Og generelt blir det en uutholdelige arbeidssituasjon, særlig for underordna personale.

For Ullevål foreslo RV ei påplussing på 35 mill. kr. for å sikre at "alle avdelinger til enhver tid kan ha en faglig forsvarlig bemanning, både med fast personale og ekstrahjelp/vikarer".

Som venta fikk dette forslaget og tilsvarende forslag for Aker bare en stemme. Litt bedre gikk det med forslaget om 3 mill. kr. til "nødvendig utskifting av utrangert medisinsk utstyr". Her fikk vi i alle fall SV med oss. De kunne også støtte økning av lønnsposten på Sunnaas for å muliggjøre full utnyttning av kapasiteten der.

Derimot ble vi igjen alene når vi foreslo å omgjøre de "grå" stillingene på Dikemark til faste stillinger.

8.28. Kjøkken på Ullevål

For ett RV-forslag ble det "full klaff". Som kjent er kjøkkenet på Ullevål forelda og helsefarlig. Planer om nytt kjøkken har versert siden slutten av 50-tallet.

Et enstemmig bystyra slutta seg til dette forslaget fra Ellen Pedersen:

"Administrasjonen pålegges å framskynde arbeidet med nytt kjøkken. Dette arbeidet fullføres så raskt det er byggeteknisk mulig. Om nødvendig fremmes tilleggsbevilgningsak."

Vi oppfordrer Ullevål-ansatte og andre til å følge med om dette vedtaket blir sat ut i livet.

8.29. Tommelen ned for psykiatrisk ettervern

Birkelunden Sykehjem under Dikemark har en standard under lovens minimumskrav. Det trengs byggearbeider for 1,5 mill. kr. for å rette opp dette. RVs forslag om ei slik bevilgning fikk bare 6 stemmer.

8.30. Oslo-folk ut av statlige sykehus

Et av poenga med den nye rammefinansieringsordninga er at bl.a. Oslo skal tvinges til å nekte sine innbyggere behandling i andre sykehus enn de Oslo eier sjøl. F.eks. Radiumhospitalet, Rikshospitalet eller Kysthospitalet på Stavern.

RV har i flere år, og også denne gangen, stått alene om å motsette seg dette.

Men på dette punktet gikk faktisk DNA lenger enn Høyre nå i 1983. De fikk med seg SV og Venstre på å redusere bevilgninga med ytterligere 10,7 mill. kr. under Høyres og Finansrådsmannens forslag.

8.31. Omsorg for psykisk utviklingshemmede

Den nye institusjonen på Vestre Haugen blir snart tatt i bruk. Men RVs forslag om at den skulle tas i bruk straks det byggeteknisk var mulig, fikk bare 6 stemmer. Dermed sparer kommunen 5 mill. kr.

Like dårlig gikk det med RVs forslag om å inndra ei prestestilling som blei oppretta i 1982 og opprette 4 nye fysioterapeutstillinger. DNA er tydeligvis enig med Kr.f.P. i at prest er viktigere enn fysikalsk trening.

8.32. Hva med arbeidsplassene i tekniske etater?

Det var RV som reiste forslagene om at ingen stillinger skulle stå ubesatt i de tekniske etatene. Det gjelder særlig Park- og Idrettsvesenet, Veivesenet og Vann- og kloakkvesenet. På alle disse sakene ble vi stående helt alene.

RV reiser slike forslag ut fra to hensyn:

- For det ene mener vi det er rett å forsvare arbeidsplassene.
- For det andre er dette virksomhet som vi har bruk for.

SV er kanskje det mest rabiate partiet her, som angriper tekniske etater med en slags "radikal" begrunnelse. Noen av de tiltakene de har gått mot er:

- Opprusting av Bislett, 1,5 mill. i 1983.
- Siste 450 000 av bevilgninga til Skiforeningen.
- Ulike prosjekter for vann og kloakkvesenet for 10 mill. kr.
- Bevilgning på 3,8 mill. kr. til å bygge søppelsug på Skøyen.

Samtidig fremma SV eget forslag om å redusere Veivesenets vedlikeholds- budsjett med 14,5 mill. kr., fordelt med 7 mill. på sommervedlikehold, 4 mill. på vintervedlikehold, 1,5 mill. på reasfaltering og 2 mill. på gate- renhold i indre by.

KAP. 9. HVORFOR TRENGER RV FLERE Plasser i BYSTYRET?

I dag er det representanten og 3 vararepresentanter som kan dele på å holde RVs innlegg om saker i bystyret. Får vi inn 2, blir det 4 vararepresen- tanter som kan delta. Dermed blir 6 personer å fordele oppgavene på, istedet for 4.

Det er åpenbart at dette vil gi oss større tyngde i arbeidet.

Samtidig vil det bli politisk svært vanskelig å holde oss utafor alle de viktige kommunale utvalga som vi nå er nekta plass i. Hvis vi får inn 2 representanter, vil RV kreve å få plass også i skolestyre, boligutvalg og helse- og ogykehusutvalg. Dette vil gjøre det mulig å delta i det kommunal- politiske arbeidet på disse sektorene på en helt annen måte en nå.

I denne perioden har vi vært avspist med verv i to av de aller mest ubetydelige nemndene: Sosialomsorgsnemnda og Sosialstyret. Når det har gitt såpass politiske resultater som vi har sett i Sosialsentralsaka, skulle det være åpenbart at arbeidsfolk i denne byen er tjent med at RV trenger seg inn i flere av de kommunale utvalgene.

KAP. 10. RV - DE ENESTE SOM TØR Å "BRYTE SPILLETS REGLER"

Det er bare hensynet til arbeiderklassen og flertallets interesser som teller for RV. Derfor bryter vi spilllets skrevne og uskrevne regler av og til:

- Da Formannskapet i fjor vedtok at budsjettforslagene for 1983 skulle holdes hemmelig for befolkninga helt til like før vedtak, laga RV ei gratisavis til masseutdeling der de viktigste opplysningene ble lagt fram for folk. SV på sin side stemte mot hemmeligholdelse, men respekterte vedtaket og hjalp til å holde planene skjult.

- Det er RV som nå i flere år har gått i spissen med krav om at bystyret bryter med statens sparedirektiver. Vi er for at kommunen skal sette seg ut over statens pålegg, slik f.eks. formannskapet i Tysfjord gjorde da de la ned verva sine i protest mot planlagt industrinedlegging.
- Vi lar oss ikke kneble av taushets- og lojalitetsplikt overfor kommunens ledelse. RV vil aldri sitte inne med "fortrolige" opplysninger dersom hensynet til arbeiderklassens interesser krever offentliggjøring.
- RVs mål er at arbeiderklassen skal bryte ned hele det nåværende styringssystemet gjennom en sosialistisk revolusjon, slik at arbeidsfolk sjøl kan overta makta og opprette sitt eget styringssystem.

KAP. 11. DE SOM LEVER FETT PÅ SKATTEPENGENE

Oslo kommune bruker omtrent 15 mill. kr. på forskjellige slags honorarer o.l. til politikere. De som får mest er ordføreren og de 8 andre kommunalrådene. De har - etter lønnpålegg på rundt 20 000 kr. på våren 1983 - ei årslønn på rundt 170 000 kr. hver.

De 8 kommunalrådene utenom ordføreren er:

Per Høybråten, Kr.f. (varaordfører)
 Hans Svelland, (H), han er dessuten hotelleier
 Martha Seim Valeur (H)
 Sigurd Østen (H)
 Odd Wivegh (A)
 Tove Heggen Larsen (A)
 Jon P. Erlien (A)
 Arne Kvalheim (A)

Alle disse ligger altså tett oppunder 270 000 i årslønn. Samme lønn får Merete Johnsen (H) som er formann i skolestyret. Erik Moen (H) får 77 465 kr. for å være nestformann i skolestyret. Samme honorar får Turid Dankertsen får å være DNAs gruppeleder i samme organ. DNAs Astrid Vold får samme honorar for å være formann i byggekomiteen.

Neste sjikt er de som har forskjellige nestformannsverv og får betalt for det med kr 55 517 pr. år. Det er:

Georg Stafne (Fremskr.), Rolf Dragvold (A), Per Sæther (H), Leif Nybø (H), Karin Teigen (A), Merle Sivertsen (A), Bjørn Bjørnseth (H), Ragnvald Dahl (A), Jan Haldorsen (A), Trond Okkelmo (H).

Neste nivå er de som får 33 310 kr. Det er formannen i lysverkstyret og medlemmene i bygningsrådet og skolestyrets hovedkomite:

Erik Tandberg (H), Arne Bennin (H), Ranghild Krogh-Vennemo (H), Haakon Magnus Preuss (H), Kai Ekanger (A), Grethe Fossli (A), Erik Melvold (SV), Bjørn Solbakken (Kr.f.), Jon Olaf Halvorsen (H), Karin Holmsen (H), Jens Øen (A), Andreas Aagaard (A).

Og så er det flere "lønnsklasser" videre nedover. Et vanlig bystyremedlem får et minstehonorar på 22 00 kr. i året. Så vidt vi vet er Ellen Pedersen den eneste som ikke har mottatt det honoraret denne perioden.

(RV's standpunkt er at representantene skal ha dekt evt. egne utgifter og tappt arbeidsfortjeneste, slik at det ikke koster noe å være folkevalgt.)

Dessuten kan en rekke politikere bevilge seg sjøl mange slags gratisytelser. Alle formannskapsmedlemmene har f.eks. gratiskort på T-bane og kino.

En del av dem driver en utstrakt reisevirksomhet.

Nå i sommer var 10 av Sporveiens toppadministrasjon og politikere på reise til Rio de Janeiro. Utgiftene var det umulig å få greie på før de reiste, men det blir ihvertfall sekssifrede tall.

I vinter var Sosialutvalget på en ukes tur til Paris, for å studere ungdomsproblemer. Like etter var Helse- og Sykehusutvalget på en uketur til Ungarn.

Det foregår også en god del representasjon og gratisbespising her i Oslo. Dette er spredd på så mange regnskapskonti at det er vanskelig å for oversikt. Men antall millioner er nok så lavt at det ikke betyr mye innafor et årsbudsjett på rundt 15 milliarder. Derimot betyr det en god del for den enkelte politikers levekår.

Dessuten skal vi være klar over at svært mange, for ikke å si de fleste av disse folka også får fri fra jobben med full lønn for å delta i møter og reiser og mottagelser.

TOM SIDE